

Sid 2 **LEDAREN:** I helgen har 90 koptiska familjer flytt från Sinaihalvön. IS senaste attacker vittnar om att terrorn nu riktas mot Egypten.

TORSDAG 2 MARS. NR 9/2017

Pampig kyrkfest i Åbo i vår
Sidan 12

Medeltidstro räddes inte vägens krökar
Sidan 10

Att fasta kan vara att städa
Sidan 6

Kulturchock
Sidan 2

► **DENNA VECKA:** LOKALA INSIDOR TILL HELSINGFORS

Snårig väg till enhet om äktenskapssyn

Väckelserörelser kritiska till könsneutral vigsel med samvetsklausul. Prästernas åsikter går isär.

En analys är att kyrkan behöver en snabb lösning för att inte ta skada. **SIDORNA 7–9**

Utan pensionärer ingen bastu

Sista sidan

Församlingar går i godo för asylsökandes tro
Sidan 4

Barnlöshet är sorg och besvikelse
Sidan 5

”Alla i Bodom vet vem mördaren är”
Sidan 12

LEDARE MAY WIKSTRÖM

IS nya front hotar kopterna

IHELGEN fylldes en protestantisk kyrka i Ismailiya på västra banken av Suezkanalen av flyktingar. De var kopter, närmare hundra familjer, som flytt hals över huvud med sina ägodelar över kanalen från Sinaihalvön. Den senaste tiden har IS trappat upp våldet mot den koptiska minoriteten i staden El Arish i norra Sinai.

Terrororganisationen IS har hotat den kristna befolkningen i en video som förkunnar att de nu ska rensas ut från området. Ryktet går att det som bäst sammanställs listor över alla kopter i staden. Hotet är inte tomt. De senaste dagarna har det om-satts i attacker med tydlig avsikt att skrämma de kristna på flykt. En kristen rörmokare sköts till döds inför ögonen på sin hustru och sina barn. I helgen dödades ytterligare ett par kopter i sina hem, bland dem en äldre man och hans son. För Sveriges Radios reporter redogör en pojke i familjen i uppenbart chocktillstånd precis hur kurlorna har träffat och hur de såg sitt hem brännas ner efter attentatet. Skrämseltaktiken fungerar. Kopterna drar bort från El Arish. Och det är sannolikt bara början på ett jordskred.

DET ÄR ingalunda första gången den koptiska minoriteten lider. Förföljelse och martyrskap är en del av deras kyrkohistoria. I december döddes trettio kopter av en självmordsbombare under en mässa i Kairo. Det som är nytt och oroväckande är att IS nu flyttar sin front till en av de största nationerna i den muslimska världen, en där den likaså största kristna minoriteten har en snart tvåtusenårig historia. Terroristerna som nu vänder sitt våld mot kopterna har inte svårt att hitta likasinnade krafter bland salafister och medlemmar i det muslimska brödraskapet. Den egyptiska presidenten al-Sisi har misslyckats med att garantera kopternas säkerhet. Hur mycket värre är det då inte om det onda ögat nu drabbar den kristna minoriteten med full kraft.

Den geografiska förskjutningen kan tyvärr vara något som sätter en hel nation i gunging. Att också kolossen Egypten kan skaka i sina grundvalar har vi sett för några år sedan.

ORSAKEN till att IS drar från Levanten är att de har lidit bakslag både i Irak och Syrien. Utmattningen börjar synas och kännas, både bland civila och inom organisationen. I många fall har de också nått sina mål: byar har tömts och kristna har lämnat historiska områden som de aldrig mera kommer att återvända till. IS behöver en tydlig signal.

Symbolvärdet i att attackera något så etablerat och urkristet som den koptiska kyrkan är oerhört starkt. Det är den adrenalinkick som snabbt kan höja prestige igen för terrororganisationen.

Det är skrämmande utsikter. Om hatet blossar upp på allvar kring Nilens stränder kommer chockvågen från en nation med 82 miljoner invånare kännas av långt utanför landets gränser.

May Wikström är chefredaktör för Kyrkpressen.

PROFILEN: PEKKA PERHO

”När jag tittade upp såg jag den finska flaggan som hängde rakt ovanför mitt huvud.”

Seinäjäoki drog från Kanada

Han kom från Sverige för att vara ett halvår i Finland. Det blev fyra år. Nu är Pekka Perho tillbaka efter nio år som pastor bland finskättlingar i Thunder Bay i Kanada. Han är pastor i pingstförsamlingen i Seinäjoki.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Han växte upp i en kristen familj i Trollhättan i Sverige. Hemspråket var finska men svenskan tog över i skolan och med kompisarna.

Redan som elvaåring stod **Pekka Perho** framför församlingen och tala-de om Jesus.

– Under tonåren gled jag bort från Gud, men jag tappade aldrig tron. Jag ville inte veta av honom. Jag förlorade motivationen att leva. När jag var 16–17 år kände jag att jag provat på allt som livet har att ge. Jag planerade mitt eget självmord.

Genom innebändyn hittade han tillbaka till sina kristna kompisar. De bjöd honom till ett sommarläger.

– På lägret talade någon om att ge hela sitt liv till Jesus. Det beslutet hade jag aldrig fattat. Jag gick fram till förbön. För första gången kände jag en riktig glädje på insidan och från den stunden visste jag vad jag ville leva för. Att hitta relationen med Gud är mening-en med livet.

Efter gymnasiet gick han i lärlungskola och bibelskola. Han ville bli lärare och sökte till universitetet i Uppsala. Före det kände han en kallelse att arbeta på Ungdom med uppgifts (UMU) lärlungaskola i Finland.

– Mitt hjärta sjönk när jag hörde att jag kommit in till lärarutbildningen. Jag upplevde starkt jag borde arbeta med UMU i Finland. Jag visste inte vad jag

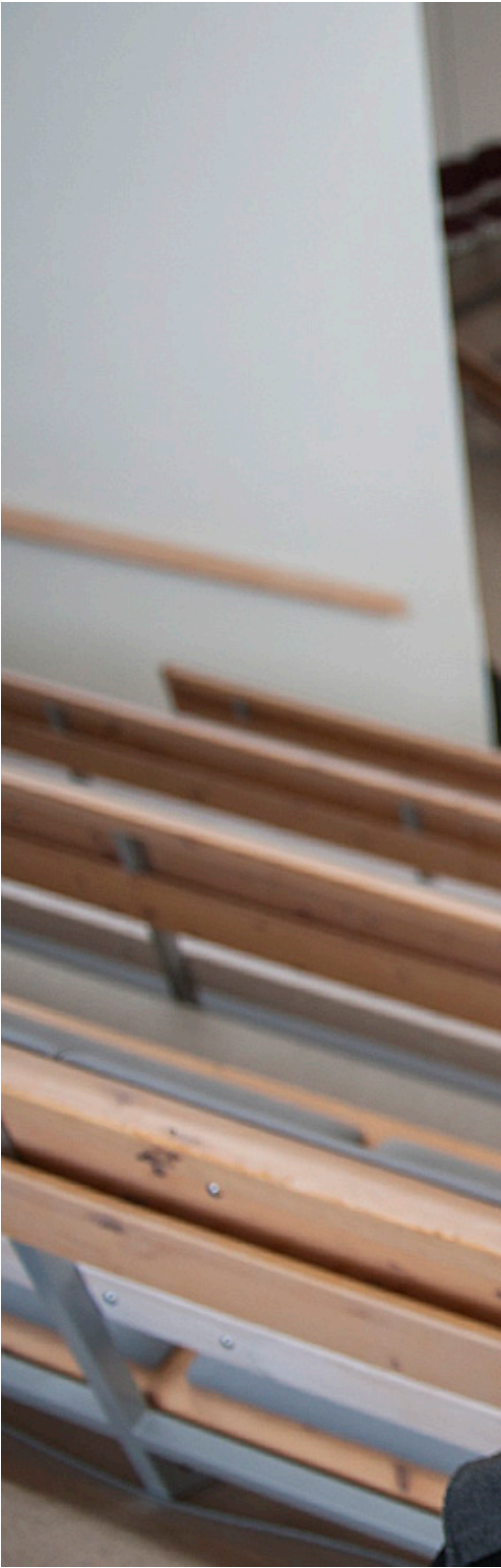
skulle välja. När jag var på ett läger fick talaren ett tilltal och sade att det än någon här som står inför sitt livs största val. Du vet i ditt hjärta vilken väg som är rätt. Väljer du den andra vägen väljer du 40 år i öknen. Det var som ett slag i magen, och jag valde Finland.

Han beskriver de fyra åren inom UMU som sin bästa pastorsskola. Under det sista året var han med ett team på missionsresa i Indien för att hjälpa kristna plantera nya församlingar. **Neea**, hans blivande hustru, var också med i teamet.

– Indien låg starkt på våra hjärtan och vi kände att Gud ville ha oss där. Vi trodde att vi skulle återvända till Indien efter att vi gift oss i Finland. Men då ringer en pastor från Thunder Bay och säger att de söker en ungdomspastor. De har en lista på femton namn och jag har kommit på listan utifrån. Pastorn sade att mitt namn kom fram hela tiden medan han bad för saken. Han uppmanade oss att be om det här är Guds vilja för våra liv.

Perho hade bara träffat pastorn i förbifarten på en konferens en gång tidigare. De kände egentligen inte varandra.

– Jag redogjorde för samtalet för Neea och konstaterade lite överlägset: Som om Kanada behövde Jesus, Indien behöver Jesus. Men vi bad på olika håll och vi fick klart för oss att vi ska flytta till Kanada när vi gift oss. I Thunder

Bay hade vi vårt första gemensamma hem. Båda barnen är födda där.

De kom till en tvåspråkig församling för finländska emigranter i oktober 2006. Sex år senare blev Perho ledande pastor 2012.

– Jag hade varit ledande pastor i två år då en grupp från församlingen deltog i en konferens i Toronto för att söka Guds vilja för Thunder Bay. I stället började Gud tala starkt till mig om Finland. Jag frågade: Gud, vad är det här? När jag tittade upp såg jag den finska flaggan som hängde rakt ovanför mitt huvud. Jag ringde Neea och sade att Gud håller på att flytta oss till Finland.

I februari 2015 flyttade familjen till Finland. Att det blev Seinäjoki är inte så långsökt med tanke på att Perhos

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör May Wikström tfn 040 153 0313 may.wikstrom@kyrkpressen.fi	68600 Jakobstad tfn 040 831 3599	Sofia Torvalds tfn 040 831 6748 Webbredaktör: webbred@kyrkpressen.fi Layout: Malin Aho tfn 040 831 6902
Redaktionen i Helsingfors Sandvikskajen 13 00180 Helsingfors tfn (09) 612 615 49/ 040 831 6545 redaktionen@kyrkpressen.fi	Redaktörer e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi Ulrika Hansson tfn 040 831 6322 Christa Mickelsson tfn 040 831 6788 Johan Sandberg (Österbotten) tfn 040 831 3599	Utgivare: Fontana Media Ab Bank: Danske Bank IBAN: FI34 80001301158540 BIC: DABAFIHH
Redaktionen i Österbotten Norrmalmsgatan 21 A,	Nicklas Storbjörk tfn 040 831 6545	Paradbild: Johan Sandberg Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**. Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: prenumeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonssredaktör: Erika Rönngård tfn 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi	Lämnna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad. För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.	Ludvig Andersson , tfn 044 050 3020, Jonny Åstrand , tfn (06) 347 0608, eller 0500 924 528, fax (06) 347 1018
Annonsspriser: Färg 2,05 €/spmm Svart-vit 1,65 €/spmm + Moms 24%	Annonssdeadline torsdag klockan 12 veckan före utgivning.	Prenumerationspriser: Finland & Norden 65 € Utlandet 84 €
Radannonser: 4,50 €/rad inkl. moms. Familjeannonser: 1 €/spmm inkl. moms.	Annonnsförsäljning: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi	ISSN 0356-1275

svärfar **Markku Tuppurainen** är ledande pastor i församlingen.

– Jag tänker inte på honom som min svärfar när vi arbetar. Vi samarbetade redan under min tid på UMU och innan Neea och jag blev ett par. Jag hade talat på konferenser i Seinäjoki så församlingen var också bekant för mig. För Neea var det lite som att flytta hem.

Tysta finländare en kulturchock

Pekka Perho tycker Thunder Bay påminner lite om Seinäjoki. Thunder Bay är större, men det är 700 kilometer till närmaste stad i Kanada och 1 300 kilometer till Toronto. Den närmaste storstaden, Minneapolis, ligger i USA. Dit är det 550 kilometer.

– Kulturchocken att flytta till Seinä-

PINGSTKYRKAN I Seinäjoki är nu Pekka Perhos församling.

joki var större än jag tänkt mig. I Kanada är folk naturligt öppna, man hälsar på främlingar och man talar med varandra. Här är alla tysta. Det har jag fortfarande jättesvårt med. Då jag hälsade på en församling i östra Finland bad vi före mötet. Vi satt i en ring, men med en meters avstånd mellan oss. Och så är vi Guds familj.

Nu räknar han med att familjen stannar i Seinäjoki en tid. Finland ligger starkt på deras hjärta.

– Jag drömmer om att generationen kristna som lever nu ska börja leva ut sin tro på riktigt. Jag vill se en generation som brinner så för Gud att hela landet förändras. Förändringen börjar i städerna. Vi är inte satta här för att vår församling ska växa och må bra ut-

an för att vår stad ska ha framgång. När vi lever för Gud gör vi det i vår vardag, oavsett vilket arbete vi har. Vår kallelse är hur vi lever och arbetar. Det driver mig mest just nu. Jag tror att många är öppna för det Gud vill göra och jag ser en hunger i den unga generationen efter Guds närvaro och efter något mera.

– Jag tror att vi kan höra Guds röst. Men alltför ofta väntar vi kristna, i synnerhet vi karismatiska, på att Gud ska tala specifikt till mig om något han vill jag ska göra. Jag tror inte det funkar så. Paulus åkte på resor ända tills Gud stoppade honom. Han drevs av något på insidan. Gud verkar i oss, i vår vilja och i det vi gör. Jag tror starkt på att det som redan finns inom oss är en del av Guds vilja för oss.

PEKKA PERHO

SVERIGEFINLÄNDARE UPPVUXEN I TROLLHÄTTAN.

GIFT MED NEEA, TVÅ BARN.

PASTOR I PINGSTFÖRSAMLINGEN I SEINÄJOKI SEDAN 2015. ANSVARAR FÖR UNGDOMAR OCH MEDIA.

PASTOR I SAALEM CHURCH I THUNDER BAY, KANADA 2006–2015.

Peter Halldorf besöker Finland i april

BESÖK. I april besöker **Peter Halldorf** Helsingfors på inbjudan av Johannes församling.

– Jag hoppas Halldorf kan hjälpa oss hitta en gemensam vision och längtan som kyrka. När han talar så når han djupare än våra skillnader mellan exempelvis olika församlingar eller samfund, säger **Johan Westerlund**, kyrkoherde i Johannes församling.

FOTO: ARKIV/CHRISTA MICKELSSON

Peter Halldorf är författare och pingstpastor och leder den ekumeniska kommuniteten i Bjärka-Säby i Sverige.

Peter Halldorf besöker Helsingfors lördagen den 8 april kl. 17, Högbergsgården, Högbergsgatan 10 E. Tillfället är öppet för allmänheten. Halldorf predikar också i söndagens gudstjänst den 9.4 kl. 12 i Johanneskyrkan, Högbergsgatan 12.

Kristna bönder fick förening

GEMENSKAP. I januari grundades Kristna bönder, en allkristen, tvåspråkig förening för bönder som vill samlas till bön och gemenskap.

– Vi vill uppmuntra bönderna att söka Guds vilja för just deras gård. Gud har en plan för alla bönder, men ingen plan är den andra lik, säger **Kaj Nylund**, som är aktiv i Kristna bönders

grupp i Pensala, i en intervju i tidningen Kummin.

Bönderna samlas i tre grupper, en i Bennäs, en i Vasa och en i Närpes.

Grupperna samlas i regel en gång per månad. Ingen samling är den andra lik, eftersom man delar de glädjeämnen, bönesvar och böneämnen som är aktuella just då. Läs mer på www.kristnabonder.fi

Migri slutade tenta kristna

ASYLPOLITIK. 150 frågor om kristen tro. Det har kristna asylsökande utsatts för vid Migrationsverkets asylintervjuer. Men sedan december gäller nya principer.

TEXT OCH FOTO: **NICKLAS STORBJÖRK**

– Jag är glad att vi fick bort praxisen med de här detaljerade frågorna. I grunden stred den mot religionsfrihetens princip och många av de asylsökande som utsattes för dem kände sig kränkta, säger **Jani Edström** sakkunnig i påverkansarbete på Kyrkostyrelsen.

Frågorna var av varierande karaktär, men bland annat tillfrågades den asylsökande om tidpunkten när hen blivit kristen. En fråga som kan vara svår att ge ett enkelt, entydigt och framför allt rätt svar på, särskilt som intervjuaren ibland inte godkände den asylsökandes svar som byggde på den undervisning som getts i församlingen.

– Frågorna var av den karaktären att jag är rätt säker på att många medlemmar i Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland hade haft problem att svara rätt på dem.

Men att få bort frågorna, som numera ersatts av ett utlåtande från den församling där den asylsökande är medlem, gick inte i en handvändning.

– Det var en ekumenisk arbetsgrupp som började arbeta med det här och gav Ekumeniska rådet i Finland i uppdrag att ta kontakt med Migrationsverket. Ett första möte med Migri hölls i september 2016, berättar Jani Edström.

Resultatet av det mötet blev att Migri tillät att kristna asylsökande kunde ha med sig en kristen stödperson. Det visade sig ändå snabbt att det inte var tillräckligt.

– Stödpersonen var mer eller mindre tvingad att sitta tyst under intervjun, så nyttan var marginell, säger Jani Edström.

”På Migrationsverket finns kanske inte den religiösa läskunnighet som skulle krävas.”

Jani Edström

JANI EDSTRÖM anser att processen mellan Finlands ekumeniska råd och Migrationsverket har förts i god anda.

Ändring i december

Vid ett andra möte i början av december beslöts att Migri frångår intervjuerna och i stället får ett utlåtande från den församling där den asylsökande är aktiv. Enligt Jani Edström var det ett vettigt beslut på mer än ett plan.

– Pressen på den asylsökande under den här intervjun är ändå tillräckligt stor. Vissa av dem kommer dessutom

från samhällen och sammanhang där man i regel berättar så lite som möjligt åt myndigheter och plötsligt ställs man i en situation där man förväntas kunna uttrycka sig klart, tydligt, uttömmande och välformulerat om sin tro.

Det som också gjorde situationen om möjligt ännu mer komplex var att tolkarna ofta var muslimer vilket gjorde att de kunde ha svårt med kristen

terminologi. Det gjorde det naturligtvis ännu svårare för handläggaren på Migrationsverket att ta ställning till den asylsökandes berättelse.

För ett par veckor publicerade Ekumeniska rådet ett direktiv, som tagits fram i samarbete med Migrationsverket, gällande vad som bör ingå i ett utlåtande från en asylsökandes församling.

VÄRLDEN BÖN

Den 3 mars ber 170 länder tillsammans

Världsböndagen firas i mer än 170 länder den första fredagen i mars. Finland är en del av bönegemenskapen för 57:e gången. I Helsingfors firas världsböndagen

med en ekumenisk gudstjänst i Kristuskyrkan på Apollogatan 5 den 3 mars klockan 19. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Filippinerna och temat för gudstjänsten är ”Har jag varit orättvis mot er?”.

Böndagen inleds vid gryningen i Tonga och slutas

BÖNDAGSAFFISCHEN ÄR gjord av konstnären Rowena Laxamana-Sta.Rosa från Filippinerna.

tar 40 timmar senare i Alaska. Under dagen besdet böner på mer än tusen språk.

Den kollekt som samlas in under böndagen går i år till ett biståndsprojekt i Kambodja via Finlands svenska metodistkyrka.

Gudstjänstmaterial och mer information ges av Britta Lassus, medlem i den finlandssvenska kommittén för världsböndagen, britta.lassus@gmail.com.

DIREKTIV FÖR UTLÅTANDE

Ett utlåtande från en asylsökandes församling bör innehålla följande:
1. Den asylsökandes personuppgifter.
2. Den sökandes godkännande eller begäran om intyget och förståelse för vad intyget innehåller.
3. Om personen är döpt bifogas ett dopintyg med tidpunkt och plats för dopet.
4. Uppgifter om till vilken kyrka och församling den sökande hör eller kommer att höra.
5. Uppgifter om dopundervisningens språk, tidpunkt och antal timmar.
6. Remissinstansens uppfattning om den döptas religiösa övertygelse och grunderna för den.
7. Remissinstansens uppfattning om den döptas delaktighet i den kristna verksamheten och grunderna för den.
8. Remissinstansens relation till den sökande, uppgifter om vad utlåtandet grundar sig på.
9. Remissinstansens ställning i det kristna samfundet, namn och kontaktuppgifter.

VÅGA FRÅGA

Barnlös mot min vilja

■ ANN-SOFI STORBACKA är sjukhuspräst och svarar på läsarfrågor om tro och liv.

Det känns som att alla mina vänner får barn just nu, utom jag. Fast jag vet att det inte är så, så känns det ändå orättvist och jag kan inte låta bli att fråga mig varför just jag inte ska få bli mamma? Varför får min man inte bli pappa?

OM JAG ändå kunde svara på din fråga om varför ni inte har fått barn fastän ni så gärna skulle bli föräldrar! Jag skulle önska att det fanns ett enkelt svar, men ett sådant finns inte, åtminstone inte ett sådant som skulle ta er besvikelse och smärta på allvar. Livet är ibland riktigt orättvist, åtminstone sett ur vår begränsade och mänskliga synvinkel.

Hur har ni hittills tacklat er sorg och besvikelse? Sörjer ni på olika sätt och i olika takt eller har ni kunnat stöda varandra? Har ni tagit till tals med varandra om hur ni kunde gå vidare? Hoppas ni ännu månad ut och månad in eller är det snart dags att acceptera att ni skulle behöva hjälp? Har ni eventuellt redan sökt hjälp och låtit undersöka vad barnlösheten eventuellt skulle kunna bero på? Hur ställer ni er till fertilitetsbehandlingar? Har ni till och med redan provat?

Det är stora frågor ni skulle behöva prata om med varandra. Har ni vågat fråga av varandra om hur den andra ställer sig till att bli fosterförälder eller adoptivförälder om det visar sig att ni knappast kan få egna barn? Hur tänker du om de här möjligheterna till att bli förälder? Vad vet du om hur din man tänker? Har barnlösheten varit något som har gjort att ni har kommit närmare varandra eller är det något som har ökat avståndet mellan er?

”Livet är ibland riktigt orättvist, åtminstone sett ur vår begränsade och mänskliga synvinkel.”

JAG UPPFATTAR att du innerligt skulle önska att bli mamma, att du känner att du har en kallelse till att bli förälder. Har du någon annan kallelse, något annat som du också skulle vilja förverkliga i livet? Vad är möjligt för dig att satsa på och fördjupa dig i medan du väntar och hoppas, något som skulle vara svårt för en småbarnsförälder att kunna göra? Hur kan du använda den tid du har nu på ett konstruktivt sätt också om du fortsätter att hoppas att du snart ska vara gravid?

Mitt svar till dig har mest bestått av frågor. Det beror bland annat på att din fråga är så kort och att jag vet så lite om er situation. Sök gärna hjälp om och när ni känner att ni inte klarar er vidare på egen hand.

Barnlöshet är inte bara en medicinsk fråga utan också en personlig och existentiell fråga. Skulle ni eventuellt behöva tala med en läkare, en sjuksköterska eller en familjerådgivare?

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjuksköterskor och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet ”FRÅGA”. Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

– Personer som skrivit sådana här utlåtanden innan direktiven fanns har sagt att det hade underlättat avsevärt att ha den här listan. Det har upplevt att det var svårt att veta vad de skulle skriva, säger Edström.

Ökat förtroende

Dialogen med Migri upplever Jani Edström har förts i god anda och med

asylsökares bästa för ögonen.

– Processen har lett till ett ökat förtroende mellan Migri och kyrkorna. Vi har fått igång en dialog med Migri som resulterat i att Ekumeniska Rådet ordnat ett utbildningstillfälle för 200 anställda på Migri. Där undervisades de anställda i bland annat religionskunskap och religiös läskunnighet.

Ett av problemen som Jani Edström

ser det är den religiösa analfabetism som håller på att växa fram i samhället.

– På Migrationsverket finns kanske inte den religiösa läskunnighet som skulle krävas och problemet accentuerades hösten 2015 då Migrationsverket för att möta den annalkande flyktingvågen i snabb takt var tvungna att anställa 300 nya handläggare.

PÅ TVÄREN MALIN AHO

Känslan då det klickar

En reklamsnutt snurrar förbi i teverutan. Den visar bilder på olika vardags-

situationer, men bilderna är kapade i två delar. I slutet av reklamsnutten faller de-

larna på plats och bilderna blir hela. Det är ganska länge sedan reklamen visades men den har fastnat i mitt minne, eftersom jag kan känna igen de här stunderna då det klickar till och bitar i livspusslet faller på plats. Själv hittar jag känslan inbäddad i

vardagen, bakom deadlines och matuppköp.

Jag tar en kopp kaffe med en god vän. Vi har inte setts på ett tag och hinner inte ses lika ofta som tidigare, men det är alltid härligt att träffas. Vi skratrar, gråter, utbyter drömmar och konstiga idéer.

Jag får uttryck för alla de nyanser som gör mig till mig och vardagsstressen rinner av mig medan jag njuter av tillvaron. Jag hoppas hon känner likadant. Det klickar till.

Det är veckans gymnastiktimme och vi står i en ring. Var och en räknar

till tio tills vi kommit till hundra knäböjningar. Sedan fortsätter vi med armhävningar, plankan och en massa annat. Vi svettas och våndas, tillsammans. Jag känner samhörighet och gemenskap. Vi skrattar och svettas. Det klickar till.

Jag träffar en ny person. Vi ser ut att vara på samma våglängd och trivs i varandras sällskap. Vi diskuterar allt från vardagligt ytskrap till djupare ämnen. Jag märker att jag vill lära känna personen bättre. Fasaderna rivs sakta ner. Det klickar till.

Hitta församlingarnas annonsering också på webben!

Gå in på kyrkpressen.fi och sök på ort eller församling.

Pjäsen Luther i enrum turnerar under våren i hela Svenskfinland.

I Södra Finland framförs monologerna på följande orter:

Mars

Ti 7.3 Esbo församling i Olars kyrka kl. 18.30

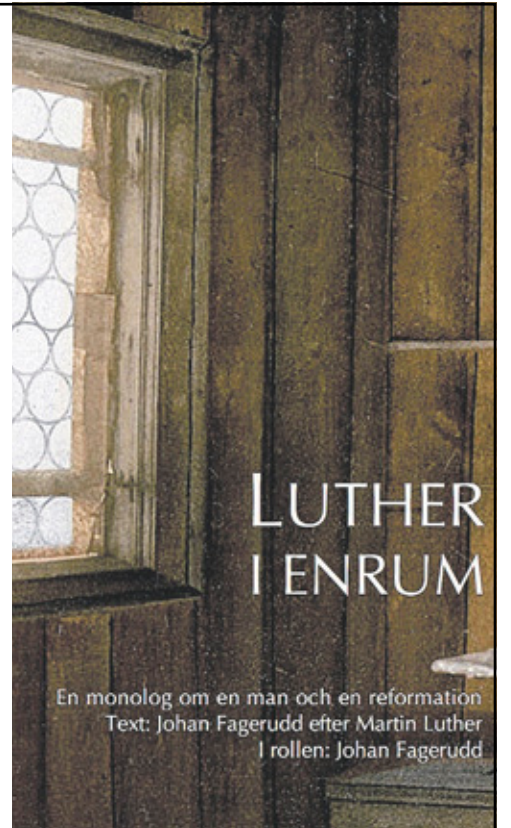
To 9.3 Johanneskyrkan kl. 19.00

Ti 21.3 Borgå församlingshem kl. 19.00

On 22.3 Lovisa, Furuborg kl. 19.00

To 23.3 Sibbo, församlingshemmet kl. 19.00

Sista föreställningen ges i samband med de allmänna kyrkodagarna i Åbo i 20.5.

Kom på retreat till Snoan under våren!

Marta – Maria. Retreat för mammor 24–26.3.2017

Stanna upp, vila dig och låt dig omslutas av det kravlösa. Möjlighet till massage. Ledare: Yvonne Terlinden. Pris 200 euro.

Vårretreat 21–23.4.2017

Våren och påsken handlar om att livet segrar. Ljuset är starkare än mörkret och godheten segrar över onskan. Välkommen till en retreat i påskens och vårens ljus. Ledare: Björn Wallén. Pris 200 euro.

Inför ditt ansikte 3–5.5.2017

En retreat för dig som möter människor i ditt arbete, några dagar av kravlös vila, stillhet, återhämtning och fördjupning inför Guds ansikte. Ledare: ledande diakonissa Karin Strandberg. Pris 200 euro.

Ignatiansk retreat 15–24.5.2017

Välkommen på ignatiansk retreat för fyra, åtta eller tio dagar, från måndagen 15.5.2017. För dig som gått åtminstone ignatiansk introduktionsretreat och längtar efter en djupare gemenskap med Gud och personlig vägledning. Retreaterna går parallellt oberoende av längd. Retreatledare: pastor, andlig vägledare Susanne Carlsson från England/Sverige och andlig vägledare Ulla Käll från Norge/Sverige. Pris 320–620 euro (beroende på längd).

Anmälningar till de öppna retreaterna på www.snoan.fi eller per telefon 019-244 3032. Om inget annat nämns börjar retreaterna i allmänhet den första dagen med kvällsmåltid kl. 18.30 och avslutas med eftermiddagskaffe den sista dagen ca kl. 15.

Kontaktuppgifter

Anmälningar till retreaterna och mera information: www.snoan.fi

Lappviks gårdsväg 22 B, 10820 Lappvik
Tfn 019-244 3032

Retreatkoordinator Birgitta Udd

Tfn 040-630 7771

E-post: birgitta.udd@evl.fi

BÖCKER TILL REAPRIS

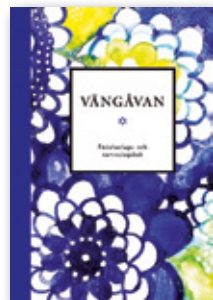

Du är mer än du anar
Tommy Hellsten

Själen kallar oss alla till ett djupare, modigare, rikare och sannare liv. Men hur ofta vågar vi lyssna? Om vi lyckas lyssna kan viktiga saker hända.

Fontana Media, inb. **15,00** (28,90)

"Du är mer än du anar" är en fantastisk resa in i möjligheterna till en alternativ livshållning, bort från ekorrhjulet ...
Kaj Hedman, Vbl

Vängåvan

Vängåvan hjälper dig att komma ihåg vänner, fadderbarn och släktingar, och berättar också mera om namnens ursprung. Illustrationer av Johanna Öst Hägglom.

Fontana Media, inb. **8,00**

Barnet från ingenstans
Naomi Linehan, Kari Rosvall

Kari Rosvall var ett av de tiotusentals barn som avlades för att bli en del av Hitlers rena, ariska tyska rike. Under sin uppväxt anar Kari att något är konstigt med hennes förflutna.

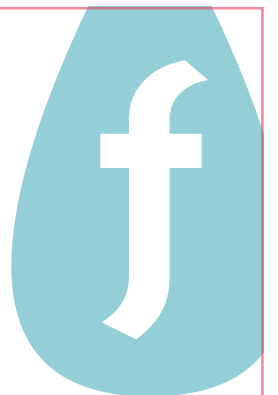
Libris, inb. **13,00** (27,90)

Bibeln för de små
Juliet David

En samling av de mest älskade berättelserna från Bibeln. Spännande berättelser och färgglada illustrationer.

KM & Bornelings, inb. **14,50** (23,50)

”Samvetsfriheten måste in i kyrkolagen”

ANALYS. Lätt blir det inte, men en kompromiss är bättre än att kyrkan grälar om frågan om vigsel av samkönade i tio-tjugo år, säger Sixten Ekstrand, docent i kyrkohistoria. Han tror att frågan avgörs under 2020-talet.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

Den enkät som de finlandssvenska dagstidningarna och YLE gjort bland prästerna visar att sex procent av dem som svarat, fjorton präster, varav tre i församlingstjänst, kommer att viga samkönade par trots att biskopen avrätt prästerna i stiftet från solokörande. Samma civila olydnad har präster signalerat i andra stift, till exempel i Helsingfors.

KP bad **Sixten Ekstrand**, docent i kyrkohistoria och direktor vid kyrkans central för det svenska arbetet, svara på frågan hur kyrkomötets tidtabell kan påverkas av att präster viger samkönade par innan kyrkan fattat beslut om frågan.

– Kyrkomötet har sin egen tidtabell. Det är många som vill påskynda frågan, men jag tror inte att enskilda prästers civila olydnad kommer att påskynda behandlingen så mycket. Sen tror jag också att man ska ta det här med en nypa salt på det sättet att antalet samkönade par som vill ha kyrklig vigsel inte är särskilt stort. Det har man sett också i andra länder. Det betyder att det inte kommer att bli så många kyrkliga vigslar, så frågan är kanske lite överdimensionerad i media, säger Ekstrand.

Så du tror inte att vi kommer att ha ett läge där många präster viger samkönade och många biskopar tvingas ge dem varningar eller andra konsekvenser?

– Nej, det tror jag inte. Biskopsmötet har redan tidigare gett instruktioner om förbönsakt för dem som ingått registrerat partnerskap, men antalet sådana förbönsakter har varit väldigt litet i Borgå stift.

Hur länge tar det innan vårt kyrkomöte kunde tänkas fatta beslut om vigsel av samkönade?

– I och med att det ska behandlas två gånger i kyrkomötet och man ska ha tre fjärdedels majoritet så är det ingen snabb process. Jag tror att frågan kommer att avgöras under 2020-talet. Processen beror också på hur förslaget ser ut och vad kyrkomötesombuden ska ta ställning till. Som en parallell kan man ta utvecklingen i norska kyrkan. Jag var på norska kyrkomötet 2014, och då röstade man med knapp majoritet ner förslaget om kyrklig vigsel av samkönade. När ett nytt kompromissförslag togs upp till behandling ett par år senare, ett förslag som gick ut på att kyrkan kan viga samkönade men att den präst som inte vill göra det kan väja, då gick det igenom. Så det beror på hur beslutsförslaget ser ut.

Vi har ett liknande förslag på gång i Finland: femton kyrkomötesombud har under tecknat ett initiativ de där föreslår att också samkönade par får kyrklig vigsel, men att en enskild präst får tacka nej till att viga ett samkönat par ifall det strider

EN UPPFÖRS-BACKE – men hur lång blir den? Det har kyrkomötet, kyrkans riksdag, att ta ställning till då den ska förhålla sig till den nya äktenskapslagen. Här tågar kyrkomötesombuden in i Åbo domkyrka då det nya kyrkomötet öppnades. ARKIVFOTO: CHRISTA MICKELSSON

mot prästens syn på äktenskapet. Ambitionen är att hålla ihop kyrkan trots olika åsikter i frågan. Hur tror du att en sådan samvetsklausul skulle fungera i vår kyrka?

– Den kan fungera, men då måste den utformas bättre än då beslutet om kvinnliga präster fattades år 1986. Då kom samvetsklausulen med som en kläm, en viljeyttring som inte var juridiskt bindande. Om man vill undvika det misstaget måste man gå ett steg längre och skriva in samvetsfriheten i lagen också. Då konstaterar man i princip att kyrkan har två äktenskapssyner. En syn enligt vilken äktenskapet är ett förbund mellan man och kvinna, och en syn enligt vilken äktenskapet också är för samkönade par.

Tror du att det här skulle vara en bra lösning?

– Det är en kompromisslösning, men den är bättre än att man ska gräla om det här alltför längre, för det vinner ingen, allra minst kyrkan, på. Det som är svårt att uttala sig om är om en sådan kompromiss också kan vända opinionen i kyrkomötet. Jag tror att en del av dem som vill hålla fast vid den tradi-

tionella äktenskapssynen kan acceptera en sådan kompromiss, medan andra inte kan göra det. Då är frågan om en sådan kompromiss räcker för att få 3/4-majoritet bakom beslutet. Det är klart att beslutet kommer förr eller senare – och det tror jag att precis alla inser. Så fokus borde inriktas på att få frågan från dagordningen på ett sådant sätt att både de som tycker att kyrkan ska viga samkönade och de som inte tycker det kan fungera inom samma kyrka. Lätt blir det inte, men en kompromiss är bättre än att gräla om det i tio-tjugo år.

Björn Vikström har flaggat för möjligheten att kyrkan ger upp vigselrätten. Tror du att det fortfarande är ett förståndigt alternativ för kyrkan?

– Ser man internationellt så flaggar biskopen för något som är ganska allmänt – på det viset är det ordnat i de flesta länder. Vigseln är en civil, borgerlig angelägenhet och sen gör kyrkan vad den vill med de ingångna äktenskapen. Men i vår kontext tror jag inte att det finns tillräckligt stöd för det alter-

nativet. Fastän antalet kyrkliga vigslar har sjunkit så att bara hälften av äktenskapen numera ingås kyrkligt, finns det i vår tradition och i folks medvetande en väldigt stark koppling mellan kyrka och vigsel. Det här gör att det inte riktigt finns flankstöd för att kyrkan ska avstå sin vigselrätt.

Om kyrkomötet fattar beslutet att viga alla, men inför en samvetsklausul – hur skulle du själv svara om någon ringde dig för att få kyrklig vigsel?

– Om man ser på äktenskapet inte bara som en jämställdhets- och rättighetsfråga utan också väger in teologi och kyrkans långa tradition så är jag av den åsikten att äktenskapet är en institution mellan man och kvinna. Det är den synen som vår kyrka, den ortodoxa och den katolska kyrkan har intagit. En sådan syn behöver inte stå i strid med att samhället har en annan lagstiftning, som ger samkönade par rätt att gifta sig. På det här sättet har frågan lösts i en del katolska länder där samkönade par kan gifta sig men kyrkan står fast vid sin uppfattning.

Svår väg, säger herdarna

VÄGVAL. Kyrkpressen skickade ut två frågor om kyrklig vigsel av samkönade par till nio kyrkoherdar på olika håll i Borgå stift. Så här svarade de.

TEXT: SOFIA TORVALDS

1. Femton kyrkomötesombud har undertecknat ett initiativ de där föreslår att också samkönade par får kyrklig vigsel, men att en enskild präst får tacka nej till att viga ett samkönat par ifall det strider mot prästens syn på äktenskapet. Tror du att det här är en väg vidare?

2. Om det blir så att varje församling ska viga alla, men du som enskild präst har laglig rätt att låta bli: Skulle du personligen vara beredd att viga par av samma kön?

Tomas Portin, tf kyrkoherde i Purmo församling
1. Nej. Äktenskapet är enligt Bibeln ett förbund mellan en man och en kvinna.
2. Nej.

Tom Ingvesgård, kyrkoherde i Närpes församling
1. Det kan vara en möjlig väg att nå enhet. Men nog blev man mäkta förvånad att se att 50 procent av stiftets präster kan tänka sig en förändring i lagstiftningen. Vart har troheten till bibelordet tagit vägen?
2. Nej.

Ulrik Sandell, kyrkoherde i Grankulla svenska församling
1. En väg vidare kräver en lösning som känns mer bestående än en samvetsklausul. Om man ser på den mångfacetterade frågan om vigsel av samkönade ur just prästernas perspektiv, ser jag det som en bättre väg vidare att kyrkan driver på en förändring av äktenskapslagen, så att de lutherska prästerna inte längre automatiskt har vigselrätt för att de är präster. I stället kunde vigselrätten sökas personligt för varje luthersk präst, så som äktenskapslagen bestämmer att det är för de flesta kyrkosamfund i vårt land.
2. Om kyrkomötet beslutar att det blir lagligt att viga samkönade par gäller det givetvis också vår församling, men jag överlåter då vigseln till någon kollega som utför uppgiften med övertygelse.

Tom Bergman, kyrkoherde i Sjundeå församling
1. Personligen föredrar jag att kyrkan vidhåller nuvarande praxis. Samtidigt är jag fullt medveten om att vi inte kommer nå enighet och att ingen har den absoluta sanningen i den här frågan. Det är ärligare och bättre att vi är ense om att vi är oense. I praktiken skulle det betyda att vi lämnar utrymme för enskilda individer att hålla fast vid sin övertygelse, oavsett om kyrkan håller fast vid sin nuvarande praxis eller ändrar på den. Då kan det här förslaget eventuellt vara en gångbar väg,

KYRKOHERDARNA FRÅN vänster, uppe: Tom Ingvesgård, Ann-Mari Audas-Willman, Per Stenberg, Tom Bergman, Ulrik Sandell, Tomas Portin, Sara Grönqvist, Jon Lindeman och Robert Lemberg.

föruddsatt att en enskild präst själv får bestämma om han eller hon vill viga/välsigna samkönade par eller låta bli att göra det.
2. Jag ser personligen ingen orsak att avvika från nuvarande praxis, vilket i klara ordalag betyder ett nej.

Jon Lindeman, kyrkoherde i Finström-Geta församling
1. Jag tycker att det är en bra lösning. Det är viktigt att hålla ihop kyrkan trots olika åsikter. Det gäller inte bara frå-

gan om samkönade äktenskap, utan generellt.
2. Jag skulle vara beredd att viga par av samma kön.

Sara Grönqvist, tf kyrkoherde i Väståbolands svenska församling
1. Ambitionen är att hålla ihop kyrkan. Diskussionen kring kyrkans syn på äktenskapet är viktig för oss. Jag tror på att den egna synen kan förändras i livet beroende på egna erfarenheter, tolkningsmodeller och viljan att se sin medmänniska.
2. Jag är beredd att viga samkönade par om det ges tillfälle för det.

Per Stenberg, kyrkoherde i Karleby svenska församling
1. Ambitionen är att hålla ihop kyrkan är ju lovvärd. Tyvärr tror jag nog enda vägen att på sikt skapa rum för oss som inte är redo att viga är att avsäga sig vigselrätten. Det är möjligen lite

enklare att handskas med att alla inte är redo att välsigna än med att alla inte är redo att viga.
2. Nej.

Ann-Mari Audas-Willman, kyrkoherde i Solf församling
1. Enligt min bedömning är det osannolikt att kyrkomötet skulle anta ett sådant beslut, varför det knappast är vägen vidare. Initiativet har kallats kompromiss, men jag har svårt att se det som en sådan. Det skulle förändra kyrkans äktenskapssyn radikalt. Problemet är att kyrkan inte har en entydig äktenskapssyn. Det finns ingen teologi kring äktenskapet som skulle omfattas till exempel av de flesta präster, och knappast heller av en kvalificerad majoritet i kyrkomötet. Jag blir mer och mer övertygad om att kyrkan borde sluta viga till äktenskap, och här är jag inne på samma linje som Martin Luther, som redan för 500 år sedan bedömde

”Problemet är att kyrkan inte har en entydig äktenskapssyn. Det finns ingen teologi kring äktenskapet som skulle omfattas till exempel av de flesta präster.”
Ann-Mari Audas-Willman

Samvetsfrihet övertygar inte

ÄKTENSKAP. Representer för finlandssvenska väckelserörelser övertygas inte av kyrkomötesinitiativet som kan leda till en ny äktenskapssyn.

TEXT: JOHAN SANDBERG

De femton kyrkomötesombud som gjort initiativet vill att kyrkan ska kunna viga par av samma kön. Samtidigt vill de ge lagstadgad samvetsfrihet och livsutrymme åt dem som på grund av sin övertygelse inte kan omfatta den synen på äktenskapet.

Initiativet är så pass färskt att väckelserörelsen inte ännu tagit ställning till det.

– Personligen har jag svårt att tänka mig att Evangeliföreningen skulle ställa sig bakom det, säger ordförande **Ingvar Dahlbacka**.

Stig-Erik Enkvist, verksamhetsledare för Laestadianernas Fridsföreningars Förbund LFF, litat inte på några löften.

– Vi har ju sett hur det gått med klausulen som skulle ge rätt för dem som inte accepterar kvinnliga präster att få verka i kyrkan, säger han.

Är du tveksam även om rätten skulle skrivas in i lagen, i motsats till klämman efter beslutet om att öppna ämbetet för kvinnor?

– Också lagar kan skrivas om senare.

– Initiativet är ett listigt sätt att få kyrkomötet att acceptera homovigslar redan nu, säger Enkvist.

Han understryker att väckelserörelsen vill fortsätta att verka i kyrkan.

– Men vårt livsutrymme krymper hela tiden. Det verkar som om kyrkan steg för steg försökte röka ut oss. Det finns ingen som är så föraktad i den evangelisk-lutherska kyrkan idag som den som vill tro som kyrkan trott i tvåtusen år.

Någon gemensam linje

STIG-ERIK ENKVIST från Laestadianernas Fridsföreningars förbund litat inte på löften om samvetsfrihet. FOTO: ARKIV/JOHAN SANDBERG

som ska hålla ihop kyrkan skönjer han inte.

– Bibeltrogna kristna kan aldrig acceptera sådant som det klart står i Bibeln är synd mot Guds ord. Den stora frågan för oss är att kyrkan inte tillmäter Bibeln något värde.

Vad som sker i kyrkan om äktenskapssynen förändras vet Enkvist inte.

– Det är för tidigt att säga hur framtiden ser ut. Men något kommer att ske. Vi ser ganska pessimistiskt på framtiden.

Enkvist tror i alla fall att en förändrad äktenskapssyn kan föra de inomkyrkliga väckelserörelserna närmare varandra.

Inte heller Kyrkans ungdom har tagit ställning till initiativet.

– Vi kommer att ta ställ-

ning till äktenskapssynen under våren, säger ordförande **Marcus Henricson**. Styrelsen har utsett ett teologiskt utskott som ska ta ställning till frågan.

KU:s linje har inte förändrats. KU understöder kyrkans officiella linje.

– Förändras kyrkans linje så tar förbundet ställning till den nya linjen, säger Henricson. Vi vill vara en konstruktiv kritisk röst inom kyrkan.

Personligen störs Henricson av att frågan "varför?" inte ställs i debatten.

– Det är en fråga om teologi och bibelsyn. De som yttrar sig borde motivera sin ståndpunkt med Bibeln. Nu verkar debatten handla om relativa åsikter och man tar till sekulära argument som mänskliga rättigheter

och rättvisa. De är förvisso viktiga, men när man diskuterar inom kyrkan borde man borde göra det utgående från Bibeln.

Enligt Henricson finns det olika åsikter i äktenskapsfrågan inom KU.

– Tron sitter djupt i oss alla. Det är viktigare att man respekterar varandras tro än att man respekterar varandras åsikter. Därför är vi också försiktiga med att ta ställning.

Inom KU är man också bekymrade över utvecklingen att allt färre präster kan sin Bibeln och att de inte regelbundet läser den till sin egen andliga uppbyggelse.

– Då tar man också till andra argument än bibliska i diskussionen.

Henricson frågar också om det viktigaste målet är att försöka göra kyrkan sådan att möjligtast få medlemmar lämnar den.

– Målet borde vara att vi som kristna har ett tydligt budskap. Det kunde kyrkomötet besluta om.

att vigslarna inte skulle skötas av kyrkan. Vi kunde erbjuda en andakt, som vi kan kalla välsignelse, bönestund eller något annat, för dem som vill ha en välsignelse av sitt äktenskap. Att inte alla kyrkans medlemmar i dag kan behandlas lika är en stötesten för mig. 2. Ja, även om jag i dag tycker att kyrkan hellre borde avstå vigselrätten, främst för att slippa den, för alla parter, nedrivande debatt som annars inte går att undvika.

Robert Lemberg, kyrkoherde i Pernå församling

1. Jag tror att präster överlag inte bara bryr sig om sitt eget samvete, utan också står för det som de anser rätt för kyrkan. Men i en svår situation är det nu föreslagna vägen den bästa vägen framåt. Knapast tystnar diskussionen för den skull. Se bara på kvinnoprästfrågan.

2. Om kyrkan går in för att viga personer av samma kön, så gör jag det också.

Stöder präster som viger

STÖD. Präster som viger samkönade mot biskoparnas rekommendation får juristhjälp.

TEXT: SOFIA TORVALDS

Rörelserna Kom alla och Gemenskap erbjuder mental, andlig och juridisk hjälp åt präster som viger samkö-

nade par från och med första mars.

Ulf Särs, ordförande för Gemenskapsrörelsen, säger att han inte blivit kontaktad av någon präst från Borgå stift som oroar sig för vilka konsekvenser en vigsel kunde få.

– Också en pensionerad präst kunde ju i teorin bli av med sin prästkrage, men

den risken tror jag inte att någon löper i Borgå stift. Jag har svårt att tro att vår biskop skulle gå längre än att varna eller avsätta prästen för en tid. I något av de fin-ska stiftens har det däremot hänt att lagfarna assessorn låtit förstå att det inte räcker med varning utan att en vigsel till och med kan leda till avstängning. Det skulle

orsaka såväl juridiska som ekonomiska svårigheter för prästen, säger Särs.

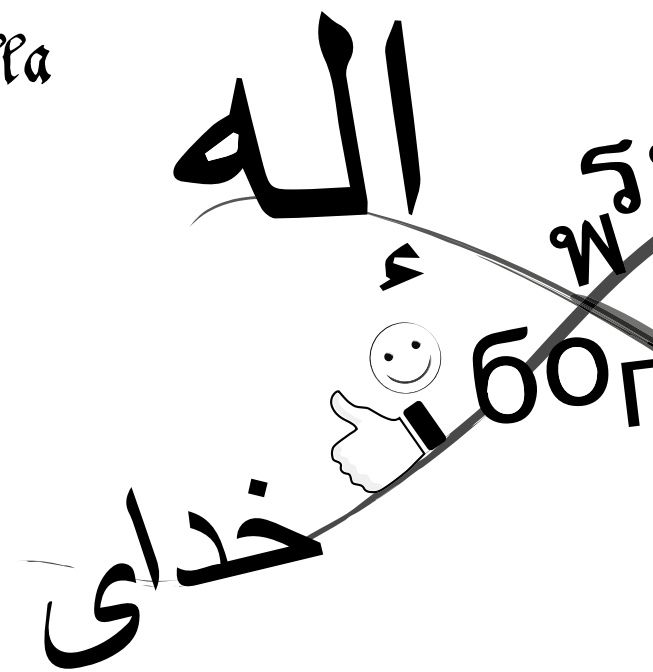
Särs berättar att till exempel Taivallahden seurakunta i Helsingfors bokat in sju vigslar med samkönade par den 1 mars.

– Jag tippar att det blir ett tiotal samkönade vigslar i hela landet när lagen träder i kraft.

Lähene HERRA meiden neurein rucourijn
ia sinun palueliaijs tien sowita sinun terwehydhes onnihin
ette caikein temen elemisen
ia tien monihaaroijisudhesa
madhaijsit aйна sinun awullas wariella
Sinun racas poias

Ur: Mikael Agricola Rukouskiria. Stockholmis 1544
Agricolan översatte bönen ur Missale Aboense (Lübeck) 1488 Pro iter agentibus (För de resande)

Herre, hör våra ödmjuka böner.
Gör din tjänares färd lyckosam.
Bevara oss inför livets och vägens många vägsål.
Genom din älskade son Jesus Kristus vår Herre.
Amen.
(red. fri översättning)

NYA VÄGAR. De teologiska vindarna från 1500-talets Wittenberg fick fötter och händer av unga teologer. I Finland omsatte Pernåpojken Mikael Agricola bokstavligen ord i handling och gav finskan ett skriftspråk. Tog upptäcktsresan slut där?

Med orädd blick mot fä

TEXT OCH FOTO: MAY WIKSTRÖM

BILD: WIKIMEDIA COMMONS
REDIGERING: MALIN AHO

Det är lockande att föreställa sig reformationen som en Big Bang som inleddes med de 95 teserna. Att det var som en explosion av arga, unga lutheraner som svepte över Europa med en gemensam agenda att bygga en ny kyrka: radarparet Luther och Melancton. Bröderna Olavus och Laurentius Petri i den svenska rikshalvan. Hos oss är namnet framom andra Mikael Agricola. Han översatte hela Nya testamentet till finska, men började med att ge folket den ABC-bok som lade grunden för det finska skriftspråket.

Big-bang-reformationen är lockande – men fel. Det läggs många anakronistiska filter på reformationen, som förvränger synen på vad det egentligen var som hände. **Jyrki Knuutila**, professor i praktisk teologi vid Helsingfors universitet, är en av landets främsta experter

när det gäller Mikael Agricola och också ordförande för samfundet med samma namn. Han lägger pusselbitarna var samt tillrätta.

– Det är skäl att minnas att Agricola, precis som Luther, aldrig var lutherska präster. Den lutherska kyrkan fanns inte. I sitt arbete använde och utgick Agricola ofta från böner och mässor ur den katolska traditionen.

En av Jyrki Knuutilas favorittexter är den resandebön som Agricola översatte.

– Särskilt den del som talar om livets och resans många vägsål, *monihaaraisuus*. Den ger uttryck för tanken att ju mer jag begriper, desto hjälplösare blir jag. Vad kan jag göra?

Utnyttjades för egna syften

– Hos oss har synen på Mikael Agricola färgats av nationalromantiska tankar. Han har fått symbolisera den ”första finländaren”. Men han var inte först, bara en länk i den medeltida tankeutvecklingen, som han dessutom kombinerade med det nya teologiska tänkande som reformationen kom med.

Vad var Mikael Agricolas etos? Var han i främsta hand teolog eller lingvist?

– Först och främst var han teolog. Men han hade en djup kännedom om språkets nyanser och historia, det visar hans sätt att ta i bruk begrepp, till exempel den nu så aktuella termen ”äktenskap”. Ordet avioliitto är en senare term, som kom på 1600-talet. Agricola använde det gamla ordet *aiioskesku*. På finska syftar det på en juridisk, offentlig överenskommelse om att leva tillsammans. Som lingvist och präst lät han något folk redan kände till tas i bruk för att tjäna teologin.

Hur har dagens kyrka lyckats förvalta den här sortens språkkunskap? Professor Knuutila är tudelad.

– Under reformationsåret har vi talat mycket om nåden, men utan att öppna begreppet och försöka förklara vad den innebär. Då blir språket gammalmodigt. Man borde hitta en sådan språkdräkt att den är förståelig utan att det underliggande budskapet förändras.

Enligt Knuutila ställde reformationens förgrundsgestalter ett fortgående och ganska strängt krav:

VILKET MODERSMÅL? Talade Mikael från Pernå svenska eller finska? Det är omtvistat – men en kompromisst teori är att han var genuint tvåspråkig.

JYRKI KNUUTILA är professor i praktisk teologi i Helsingfors. Han är också ordförande för Mikael Agricolasällskapet.

– Prästerna skulle studera kontinuerligt och lära sig att förstå nyanserna, för att kunna förklara för andra. Att studera var otroligt viktigt. Mikael Agricola var inte nådig över dem han kallade ”enfaldiga dumpräster”.

– När jag själv studerade uppmanades vi att bygga egna handbibliotek för

rdens många vägskäl

framtiden. Vi fick till och med listor på titlar vi skulle söka på antikvariaten och skaffa. I dag söks all information på nätet.

Och enligt Knuutila är det också så att kyrkans goda intentioner att lära känna nya sociala språk och kulturer många gånger stannar vid prat.

Nu har vi redan rätt stora grupper av finländare som kommer med en annan kristen praxis. Hur har de rum i våra kyrkor? Har kyrkan förmågan att ta emot också deras språk i sina sammanhang?

– De här människorna kunde förändra och berika kyrkans kultur, vi har till exempel många som kommer från Asien med seder och vanor som skiljer sig markant från våra. De populistiska fällorna för kyrkans del handlar om att man försöker tvinga dem som har kommit hit att leva enligt ideal som härstammar från 1800-talet. Då blir de helt ignorerade i ett tänkesätt som handlar om att de får finna sig hur det är här för att de själva har valt att komma hit.

Å andra sidan anser Knuutila att det

”De populistiska fällorna för kyrkans del handlar om att man försöker tvinga dem som har kommit hit att leva enligt ideal som härstammar från 1800-talet.”
Jyrki Knuutila

är viktigt att också våga berätta att synen på hur man ska bemöta andra faktiskt bottnar i en den kristna synen på kärlek till nästan. Uttrycket ”finländsk kristenhet” är farligt, men det har också täckning i det fall det handlar om hur kristendomen har formats i och utformat den kultur där den verkar.

Hur bra känner finländarna då till sin egen kyrka?
Knuutila suckar.

– Allmänt taget, mycket lite. Kunskapen vittrar, också bland studerandena. Men trots det finns kyrkan med som en botten i den finländska vardagen. Det är till kyrkan söker sig folk när det händer något.

Han återvänder än en gång till det som reformationen handlade om: kunskapen, de ständiga studierna och fördjupningen.

– Nu behövs den när det gäller de sociala medierna. Granska, läs, bekämpa trollen! Stå fast vid det du vet och har lärt dig när de börjar ifrågasätta den nationella samhörigheten.

KOMMENTAR MAY WIKSTRÖM

Snäppet fegare än på medeltiden?

AGRICOLAS FÄRDE-MANNABÖN slår ner i en finländskt kyrkolandskap som nu splittas i en diskussion om äktenskapsteologi, där vägarna framåt känts så

snärjiga att man helst undvikit att tala om dem.

Det frapperande är tonen i bönen: Tanken på att vägen förgrenade sig var inte en obehaglig och oväntad överraskning, utan en del av själva uppdraget och resan. En grundinställning helt enkelt.

Hur rimmar den tanken med läget i dag? I stället för att se vägens mångförgrenade natur som en självklarhet, som bjuder både en utmaning och en möjlighet, har ovisshe-

ten blivit något som gör att kyrkan riskerar att inte alls gå någonvart.

Inte röra kyrkbänkarna. Inte låta kristna gå till nattvarden hos varandra hursomhelst. Inte släppa in andlighetsupfattningar som räddar och rubbar ordningen. Inte, inte röra kyrkoordningen.

Friskt lånar reformatörerna material som är bra ur den kyrka de kraftigt har kritiserat. Frejdigt går de med rödpennan över traditioner och seder.

Förlåt – men verkar det inte som om vi har blivit bra mycket fegare sen 1500-talet?

**Mer humanism i politiken
och mer realism i den
ekonomiska politiken.**

Välj en ekonomiskt
kunnig humanist till
en femte period
i huvudstadens politik!

Jan D. Oker-Blom

SFP Helsingfors
Fullmäktigeledamot, PM

www.oker-blom.net 040 551 7551

STENHUGGERI
LEVANDER

-nya gravstenar
-gravering
-borttagning av gravsten
-återmontering av gravsten
-förgyllning/försilvring
-rätning
-slipning

EN MINNESVÄRD VISAR
VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET
Rönbackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel. 09 387 6284

Konkordiahemmet

-hemlikt service- och gruppboende i H:fors
Även kortvarigt boende.

Välkommen och bekanta dig med vårt hem!

Kontakta föreståndare Maria Stenbacka,
tel. 050 463 74 67, E-post: info@konkordiahemmet.fi
www.konkordiahemmet.net

Reservera ditt nya hem nu

**Bostadshuset Gullkronan byggs i Helsingfors
intill Folkhälsans Seniorhus i Brunakärr.**

Gullkronan är ett modernt bostadshus som lämpar sig för ungdomliga och aktiva pensionärer, men är samtidigt planerat för att möjliggöra en smidig vardag också den dag då man eventuellt är i behov av daglig omvårdnad.

Gullkronan har 84 bostäder i varierande storlek. Vi har ännu kvar en handfull oreserverade bostäder i storlek 2r+k, 3r+k och 4r+k.

Huset har en förbindelsegång till Seniorhuset. Som invånare har du möjlighet att utnyttja den service och de aktiviteter som erbjuds och som bekostas av ett månatligt servicevederlag.

I Gullkronan finns också bilplatser i varmt garage, en festsal och kabinett, allmän bastuavdelning och läseaula.

Huset är avsett för personer över 55 år.

För mera information kontakta: Marika Skogsten,
marika.skogsten@folkhalsan.fi, tfn 050 400 2078, anträffbar vardagar kl. 8–16.

GULLKRONAN

Firar Finland och refor- mationen

KYRKODAGAR. Maj blir kyrkans festmånad. Fundera på nåd och sjung in blomstertiden utanför domkyrkan i Åbo eller njut av köruppträdanden på Senatstorget i Helsingfors.

TEXT: EMELIE MELIN

2017 är ett speciellt år för den evangelisk-lutherska kyrkan och för Finland: 500 år sedan reformationen startade och 100 år sedan Finland blev en självständig nation. Årets Kyrkodagar, som ordnas i Åbo i maj, går alltså i jubileernas tecken. Kyrkodagarna är huvudfest under reformationens märkesår och firas parallellt på båda inhemska språken. Speciellt för i år är också att dagarna, märkesåret till ära, är ekumeniska.

Temat för de finlands-svenska Kyrkodagarna är, precis som för Ungdomens kyrkodagar tidigare i år, Nåd. Det ordet genomsyrar många programpunkter. Från Sverige medverkar biskop Martin Modéus och biskop Fredrick Shoo från Tanzania delar med sig av sina perspektiv på temat.

– Den stora utmaningen är vad det betyder att vara nådens kyrka i dagens samhälle, ett samhälle som är rätt hårt, säger **Sixten Ekstrand**, direktör för Kyrkans central för det svenska arbetet.

Alla välkomna

Kyrkodagarna är en gammal tradition i Borgå stift och har ordnats sedan 1918.

– Eftersom stiftet är geografiskt splittrat är målsätt-

LI ANDRESSON. FOTO: PRESSBILD

ningen att vara en samlingspunkt för stiftets anställda och förtroendevalda. Det är ett tillfälle att umgås och utbyta erfarenheter, säger Ekstrand.

Alla är välkomna, anställda och förtroendevalda, liksom frivilliga medarbetare och församlingsmedlemmar. I år har inbjudan även gått ut till andra kristna samfund.

Ekstrand tipsar om en programpunkt att hålla utkik efter: uruppförandet av den nyskrivna reformationsmässan.

I samband med Kyrkodagarna firas även Finska missionsällskapets riksomfattande missionsfest i Åbo. Missionsfesten är lika gammal som Missionsällskapet och har alltså lyft upp internationellt arbete och mission i över 115 år.

Veckoslutet avslutas med en tvåspråkig ekumenisk gudstjänst på torget utanför Åbo domkyrka.

Musikfest i Helsingfors

Samtidigt i Helsingfors blir det också kyrklig fest, med betoning på musik. Kyrkans musikfest samlar körer och grupper från olika delar av landet och världen. Festen som firats sedan 1927 välkomnar alla slags körer, också sådana som inte annars sjunger kyrkomusik.

För den som befinner sig i huvudstaden och hellre lyssnar än sjunger bjuds det alltså på konserter under hela veckoslutet, bland annat pop-up konserter runt om i staden. På lördagskvällen ljuder Messias-oratoriet från Domkyrkans trappor. Oratorie-kören väntas bli 1500 röster stark.

Bodom och ondskan

BOOK

Legenden om Bodom

Författare: Ulf Johansson
Förlag: Eget förlag

Bodom är en mytomspunnen plats vars. Namnet förknippas med ett olöst mord på tre tältande ungdomar

1960 och ett uppmärksammat rättsfall 2004, då den man som överlevde attacken åtalades för att ha dödat sina kamrater.

I boken *Myten om Bodom* kommer nu lokalbefolkningen till tals genom **Ulf Johansson**, jämnårig med de mördade ungdomarna.

Det är ingen regelrätt deckare, för redan i förordet

avslöjar Johansson mördaren. Ändå lyckades boken fånga mig och jag sträckläste den.

Enligt Johansson vet alla i byn att kioskmannen, som han kallar Vallu, är skyldig. Han ställdes aldrig inför rätta och Vallu dränkte sig i Bodomsjön 1969.

”Hans namn har inte längre någon stor betydelse. Viktigare är att få gåtan löst”, skriver Johansson i förordet.

TÄLTET UNGDOMARNA sov i den ödesdigra natten 1960 spändes upp i rättsalen 2004. Bild från boken.

Enligt Johansson var Vallu en psykopat som saknade empatisk förmåga. Han erkände mordet för tre personer, men han gjorde det inte i nyktert tillstånd, varför det kan avskrivas som fyl-

UNDER KYRKODAGARNA i Åbo i maj medverkar bland andra Johan Fagerudd med monologen ”Luther i enrum”. FOTO: SIRI FAGERUDD

PLOCK UR PROGRAMMET

Nåd på undantag – Vilka värderingar styr vårt samhälle? Diskussion med Li Andersson, Stefan Wallin och Björn Vikström. Moderator: Jan-Erik Andelin.

Dela liv – dela tro. Att orka i Guds rike. En stund för församlingsanställda och andra medarbetare med Britta Hermansson.

Reformatoriskt eftersnack – lutherskt bordssamtal med Maria Sten, Maria Björkgren-Vikström och Ben Thilman.

En helig och apostolisk kyrka – katolsk fromhet i dag. Sara Torvalds. Plats: Katolska kyrkan, Ursinsgatan 15a

ELLIPS

Strunta i det?

”Det här är stötande på många vis, men ändå jätteroligt”. Så rubricerar en vän till mig den video han lägger upp på Facebook. Namnet får mig att stelna till. Det är – och det låter gammaldags och märkligt – en hädelse. En grov sådan.

Min vän är inte kristen, men han är troende. Därför känns det extra obegripligt. Kan något vara så ”roligt” att det får köra över alla betänkligheter? När man förstår att det trampar på något andra ser som heligt?

Jag undrar hur jag borde reagera. Är det okej att bli ledsen? Borde jag bara stålsätta mig och strunta i det? Jag tänker på muslimerna som ofta reagerar väldigt starkt på all slags respektlöshet mot deras tro och profet. Jag har alltid tyckt att det är lönlöst att försöka hindra människor från att häna. Den som sagt något dumt får ju trots allt stå för det. Eller?

Dessutom är jag kristen. En tro definierad av en Gud som ödmjucar sig, som låter sig utsättas för spott och spe, lidande och död, utan att försvara sig. Den lidande tjänaren. Guds offerlamm.

Det känns lite inbyggt på något sätt, som någon sa: ”ni kristna är ju vana att bli dissade, det hör väl till sakens natur?”

Kanske det. Jag vet i alla fall att jag inte vill bli arg. Inte hotfullt mumla gammaltestamentliga bibelverser om svavelosande dom varje gång någon uttalar förakt för min tro.

Jag både vill, och kan, förlåta. Men inte vifta bort att jag blev ledsen. Att jag strök bort ett par tårar, att mitt hjärta blev tungt. För att ingen människa eller tro förtjänar att häcklas. För att tro är något väldigt personligt, en del av den väv som är jag. Men mest av allt: för att det handlar om Någon jag älskar.

■ JOANNA NYLUND

lesnack. Det finns alltid en fara med den lokala kunskapen: att den inte stämmer. Det är också Johansson medveten om när han skriver att även om många av indicierna pekar på Vallu så kan ingen med säkerhet säga att det var han som var mördaren.

Ulf Johansson har skrivit boken för att rentvå den överlevande från mordnatten som 2004 åtalades och frikändes.

Polisens utredningar har kritiserats, både den som gjordes 1960 och den som gjordes 2004. Därmed tecknar han också tidsdokument över polisens arbete och förhållandet mellan den lokala Esbopolisen och kriminalpolisen från Helsingfors.

Boken är tredelad, den första delen berättar om mordet. Eftersom han i detalj beskriver hur Vallu genomförde mordet så får vi

utgå från att det avsnittet hör till de fiktiva som Johansson förvarnar om att ska komma.

Den andra delen av boken är mera hembygdsbetonad och berättar om gårdarna runt Bodomsjön och om ett senare mord 1974. Eftersom jag varken har anknytning till platsen eller lokal kunskap lyckades den här delen inte fånga mig utan jag skummade genom en stor del.

Bokens tredje del är en intressant filosofisk fundering över ondskans anatomi. I sitt sökande efter svar på ondskan har Johansson här intervjuat ärkebiskop emeritus **John Vikström** och psykiater **Claes Andersson**.

”Om man med ondskamenar självskhet och likgiltighet finns ondskan hos oss alla”, säger Vikström.

■ JOHAN SANDBERG

TF frir femtio år med stor fest

JUBILEUM. Teologiska studentföreningen grundades 1967, och firar alltså 50-årsjubileum i år. Jubileet samlar studerande och alumner till en stor fest som går av stapeln den 29 april.

– Inbjudan har gått ut till många håll, bland annat har samtliga ordföranden genom åren fått en inbjudan. Det är alltså teologer

från förr, samtidens teologer och framtidens teologer som utbildats vid Åbo Akademi som träffas, säger **Mikael Lindfelt** vid Åbo Akademi.

Till programmet hör en Solenn akt på Humanisticum och en jubileumsmiddag på kvällen.

Intresserade teologer ska anmäla sig senast den 17 mars.

Böcker i nätet allkristet.fi
Och i vänstäderna Karleby & Jakobstad

LOCUS
www.locus.fi

**STOR EFTERFRÅGAN
PÅ HYRESLÄGENHETER**

1000-tals nöjda kunder kan inte ha fel!
Vi står till Er tjänst under hela hyrestiden.

Förmedling med omtanke sedan 1993

Oy N&N Locus Ab Aff [A]
Smedsgatan 13, 00150 Helsingfors
tel. (09) 17 17 44, fax. (09) 17 00 45
locus@locus.fi, www.locus.fi

folkhälsan
kompetens – engagemang – omsorg

Bo hemma på Folkhälsan

Hos oss kan du bo som hemma också när hälsan sätter stopp för att bo ensam. Du får just den hjälp du behöver när du behöver den. Kontakta oss gärna, så berättar vi mer.

Blomsterfonden , Helsingfors	044 333 1628
Brummerska hemmet , Helsingfors	040 749 4194
Kristinagården , Helsingfors	050 575 88 99
Seniorhemmet , Helsingfors	050 400 2078
Silviahemmet , Helsingfors	044 722 4567
Grupphem , Vanda	050 330 5237
Villa Rosa , Raseborg	044 788 6041
Gemenskapsboende i Seniors , Raseborg	044 788 6041

Förutom enheter med vård och omsorg dygnet runt har vi lägenheter där du kan bo självständigt.

www.folkhalsan.fi/bo

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

BEGRAVNINGSBYRÅ

ARMAS BORG & Co Ab

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS
www.arnasborg.fi

Tel 612 9890
Jour 0400 977 000

Vad varje nära anhörig borde veta?

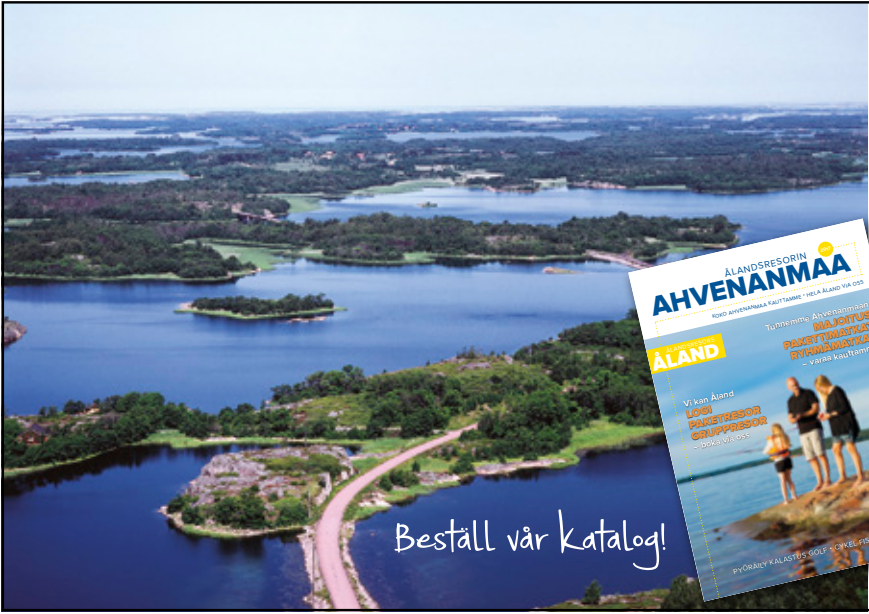
Fritt informationspaket samt kostnadskalkyl hos oss

ESBO BEGRAVNINGSBYRÅ

Esbo centrum | Esboplaten 7

Tel (09) 7002 4828 | info@espoonhautaustoimisto.fi

www.espoonhautaustaus.fi

Beställ vår katalog!

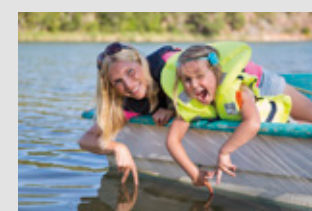

UPPLEV ÅLAND – tusen öars land

Res med familjen eller vännerna till Åland!
Här väntar mängder av upplevelser i
vacker skärgårdsmiljö – vi hjälper dig
att hitta guldkornen.

Tel. 018-28 040. info@alandsresor.fi
www.alandsresor.fi facebook.com/alandsresor

STUGSEMESTER

Boka sommarens stugsemester
redan nu! Välj din favorit bland våra
många stugor på härliga Åland.

Stugvecka 4 personer
prisexempel **320 €**

Finlandssvenska ekumeniska kyrkodagar i Åbo 19-21.5.2017

Martin Modéus

Fredrick Shoo

Britta Hermansson

Medverkande bl.a. **Martin Modéus, Britta Hermansson, Fredrick Shoo, Björn Vikström, Wivan Nygård-Fagerudd, Li Andersson, Stefan Wallin, Patrik Hagman, Jani Edström, John Vikström, Furahakören, Florakören, Brahe Djäknar**

Intressant program och 19 temagrupper!
Hela programmet finns på evl.fi/kyrkodagar

Fredag 19.5 • Inledande samling kring temat **Nåd som bär**
• **Students' Night**

Lördag 20.5 • Förmiddag under temat **Nåd!**
• Festmiddag
• **Reformationsmässan** – uruppförande

Söndag 21.5 • Yttre tryck och inre vila – att hitta balans i livet
• **Mässa i blomstertid** – tvåspråkig ekumenisk mässa

Anmäl dig nu!

Plats: Hotell Radisson BLU Marina Palace, Åbo

Deltagaravgift: 105 € inkl. mat, kaffe och program

Anmälningar: senast 31.3

Anmälningslänk: <https://www.lyyti.fi/Kyrkodagar>

Logi: shoponline@visitturku.fi, tel. 02 262 7670,
referens "Kyrka 2017"

Information: tel. 040 1425 171

evl.fi/kyrkodagar

**EV.LUTH.⁺
KYRKAN
I FINLAND**

UR EVANGELIET

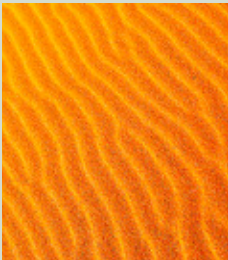
”Du vill få mig på fall, för dina tankar är inte Guds utan människors.”

Läs mera i Matt. 16:21–23.

OM HELGEN

Jesus övervann frestelserna

Invocavit (han åkallar mig) heter första söndagen i fastan på latin. Det centrala temat är berättelsen om hur Jesus frestas i öknen. Han frestades att överge sin kallelse, men han övervann frestelsen. Inte heller dagens människor lämnas i fred för frestaren. Men vår hjälp är Kristus, han som övervann frestaren.

RUNT KNUTEN

”Möte kring mångfalden – om möjligheter och hot inom integration.”

Fasteserie om tro och kyrka onsdag kl. 17.30 i Aurelia, Åbo.

KYRKHELG-SYD
FÖRNYELSE I REFORMATIONENS ANDA

17-19 MARS 2017

SÖDRA HAGA KYRKA
VESPERVÄGEN 12A, (3.VÄN.) HELSINGFORS

Medverkande Agne Nordlander, Henrik Perret, Leif Erikson, Ruth Franzen, Matias Gädda. **Barnprogram** under hela helgen. **Programdetaljer** på Kyrkhelg.fi

INSIDAN

Ansvarig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Ludvig Andersson 044 050 3020, ludvig.andersson@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN RUNE LINDBLOM

ILLUSTRATION: LINNEA EKSTRAND

Att fela är mänskligt

ALDRIG FÖRR har vi blivit så frestade och ledda vid handen dit vi egentligen inte vill gå. Företag satsar miljoner på att vi ska köpa mera av det vi inte behöver, konsumera mera. Människor har som yrke att mot betalning hitta på allt bättre sätt att förleda mig och lura mig dit affärer och ideologier vill ha mig. Enda meningen med fake news är att påverka mig. Skönheten utnyttjas till att få min uppmärksamhet och Odjuret ljugar för mig för det gagnar honom.

MER ÄN någonsin i mänsklighetens historia finns det många utstuderade frestelser. Överutbudet på reklam får Adams och Evas förbjudna frukt att verka naivt enkel. Var det inget häftigare än ett fruktträd? Men det behövs inte mer än rätt frestelse att få mig på fall. Fast de bibliska hjältarna klarar inte heller av att stå emot sina svagheter bättre än mig. Noa har problem med alkoholen och kung David med sex. Mose har ett dödligt temperament och avund frestar Kain att mörda sin bror när ingen ser. Inte ens i Nya testamentet blir det bättre när lärjungen Jakob vill ha bästa platsen och hans bror Johannes med.

DET GÖR dem härligt mänskliga och oförskönade. Errare humanum est, det är mänskligt att fela. Jag har alltid tyckt om att bibelns karaktärgalleri inte alls är helgonlikt, utan att igenkänningsfaktorn är hög. Nya testamentets superhjälte Petrus kläpar i mycket av det han gör: när han försöker gå på vattnet, när han ska trösta Jesus och när han möter tuppen. Det ger mej hopp på något sätt. Till och med det att Judas inte kan motstå – pengarnas frestelse – kan användas av Gud, och Jesus... Han faller faktiskt inte för någon av frestelserna. Jesus blir frestad, men håller ut. Det är bra. Det är också viktigt. För tänk om det skulle ha gått som i Martin Scorseses film *Kristi sista frestelse* som visar vad som kunde ha hänt om Jesus hade övergett sin kallelse. Vi skulle ha bara en obesegrad ondska och ingen uppståndelse.

MEDAN JAG kämpar på mitt bland skraddarsydd och målriktad reklam, bland klickbeten och falska nyheter, kan jag lita på något större än mig själv. Att fela är mänskligt, men ignoscere divinum fortsätter kyrkofader Hieronymus: att förlåta är gudomligt.

Rune Lindblom är församlingspastor i Korsholms svenska församling.

#bönetwitter

”Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss från det onda.”

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter. Veckans tweet är skriven av Rune Lindblom.

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
1 Mos. 4:3–10
eller 1 Mos. 3:1–7

ANDRA LÄSNINGEN
Jak. 1:12–15

EVANGELIUM
Matt. 16:21–23

Första söndagen i fastan. Temat är ”Jesus segrar över frestelserna”.

PSALMFÖRSLAG

844: 1-3 och 5, 371, 487, 227.

Psalmer är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

I KLARSPRÅK

Att något vuxit en över huvudet kan man säga om något som blivit en övermäktigt.

Uttrycket härstammar faktiskt från Bibeln. I Esra 9:6 kan vi läsa om profeten Esra som säger: ”Min Gud, i skam och förödmjukelse vänder jag mig till dig, Min Gud, ty våra synder har vuxit oss över huvudet och vår skuld räcker upp till himlen.”

KALENDERN 3–9.3

DOMPROSTERIET

❖ **BORGÅ**
SÖ 5.3 KL. 10: MÄSSA i Svartbäck–Spjutsunds skärgårdskyrka, L. Stråhlman, Tollander
KL. 12: HÖGMÄSSA i domkyrkan, Eisentraut–Söderström, R. Stråhlman, Helenelund, solist Petra Schauman, Gunvor Flykts gudstjänstgrupp, Nina Fontell
ON 8.3 KL. 19: SOUTHERN GOSPELKVÄLL i församlingshemmet. Kom med och sjung Southern Gospel med Porvoo Gospel Choir & Everybody Choir, Solisterna Rasmus F. Forsman och Rebecka Stråhlman och The Southern Gospel Band. Frivillig avgift till församlingens diakonifond – flyktinsatser i Borgå

❖ **LAPPTRÄSK**
lÖ 4.3 kl. 10.30–12.30: Nappeklubben för 3–6 åringar i Mariagården, BR–S, Marina Andersson
sÖ 5.3 kl. 12: Högmässa i kyrkan, SL, PJ
on 8.3 klo 10–12: Öppet café för alla åldrar i församlingshemmet, GN
on 8.3 kl. 14.15: Barnklängen övar i församlingshemmet, PJ

❖ **LILJENDAL**
lÖ 4.3 kl. 10.30–12.30: Nappeklubben för 3–6 åringar i Mariagården, BR–S, Marina Andersson
sÖ 5.3 kl. 10: Högmässa i kapellet, SL, PJ
må 6.3 kl. 11.30–13.30: Lunch i Mariagården. Maletkötsoppa, kaffe med dopp. Avgift 8 €/pers., intäkterna till diakonifonden
ti 7.3 kl. 10: Vuxen–barn i Mariagården, BR–S
ti 7.3 kl. 18–20: Tjejharmonik i Prästis. BR–S, Nea Westerholm
På kommande: On 15.3 kl. 18, Mariagården. Gemensamt Ansvar kväll om människohandel. Inbjudna gäster Jeanette Björkqvist, journalist och Martina Lindroos, flyktinsatser. Kaffeservering, frivillig avgift till GA.

❖ **LOVISA**
SÖ 5.3 kl. 10: kyrkan, Högmässa, af Hällström, Tollander
SÖ 5.3 kl. 18: kyrkan, Kyrkokonsert, Gisela Gren–Nordström, sopran och Vera Tollander, orgel. Fritt inträde.
Må 6.3 kl. 18: församlingsgården, Samkristen förbönstjänst
Ti 7.3 kl. 11–13: församlingshemmet, En Euros Café
Ti 7.3 kl. 13: församlingsgården, Pensionärsföreningen
To 9.3 kl. 8:30: Tikva, Morgonkaffe
To 9.3 kl. 18: kyrkan, Ung mässa, af Hällström, Tollander, Karlsson

❖ **PERNÅ**
Fr 3.3:
– kl. 10–11.30 Café Mikael: i Mikaelstugan, Ingegerd Juntunen.
SÖ 5.3:

– kl. 10 Högmässa: i Pernå kyrka, Robert Lemberg, Marcus Kalliooski.
– kl. 13 Mässa: i Sarfsalö kapell, Robert Lemberg, Marcus Kalliooski.
Må 6.3:
– kl. 13 Klubin goes Senior: i Prästgården, Ingegerd Juntunen, Dan Krogers.
SÖ 12.3:
– kl. 11.30 Missionslunch i Sock-enstugan efter högmässan: Ärtsoppa och pannkaka. Pris till förmån för Finska Missionssällskapet 10 €, barn 5 €, familjer 25 €.

❖ **SIBBO**
Sibbo kyrka: Sö 5.3 kl. 12, Mässa. Camilla Ekholm, Lauri Palin
Småbarns kyrka: Fre 3.3 kl. 10, Sibbo kyrka. Ekholm, Palin, Isabella Munk
Ekumenisk bönekväll: Fre kl. 19, församl.hem. Ekholm, Helene Liljeström, Gabriel Grönroos, Barbro Österberg, Allan Lindqvist, Ulla–Britt Granfelt–Lindqvist m.fl.
Arr. Sibbo svenska församling, Betania församlingen, Sibbo fri-församling
Musik vid Helgömringsningen: Lö 4.3 kl. 18, Sibbo kyrka. Mauriz Brunell
KU's lördagssamling: Lö kl. 18, Norra Paipis bykyrka
Diakonisyföreningen: Må 6.3 kl. 15, församl.hem.
Konsert: Må kl. 19, Sibbo kyrka. Jean Sibelius Kullervo Symfoni op. 7. Johanna Rusanen–Kartano, Ville Rusanen, Lojo Stadsorkester, Esa Heikkilä, Finlandia–Laulajat, Teppo Salakka. Arr. Lojo stadsorkester, Sipoon suomalainen seurakunta, Sibbo svenska församling, Musikinstitutet i Sibbo, Sibbo kulturtjänster. Biljetter 27,50/16,50€ (www.liveto.fi)
Kyrkobrodererna: Ti 7.3 kl. 16, församl.hem. Stefan Djupsjöbacka, Reformationen.
www.sibbosvenskaforsamling.fi

HELSINGFORS PROSTERI

❖ **JOHANNES**
Mer information på Johannes hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Fr 3.3
kl. 10–11.30: Knatterytmi i Hörnan, Högborgsgatan 10, gatunivån. För barn över 1 år. Hollmérus.
kl. 12.15–13.30: Veckolunch i Högborgsgården, Högborgsgatan 10 E. Välkommen på middagsbön i Johanneskyrkan kl. 12.
kl. 19: Ekumenisk gudstjänst på världsbönedagen i Kristuskyrkan, Apollogatan 5.
Sö 5.3 Första söndagen i fastan
kl. 10: Högmässa i S:t Jacobs kyrka. Repo–Rostedt, Henricson. S:t Jacobskören. Kyrkkaffe.
kl.12: Högmässa i Johanneskyrkan. Westerlund, Busck–Nielsen, Almqvist. Svenska oratoriekören. Kyrkkaffe.
Må 6.3
kl. 10–11.30: Babyrytmik i Hörnan, Högborgsgatan 10, gatunivån. För barn under 1 år. Hollmérus.
kl. 11–12: Cellverksamhet ”Guds

närvaro i vår samvaro” i S:t Jacob. Gertrud Strandén.
kl. 14–18: Häng i Tian. Öppet hus i ungdomslokalen. Romberg.
Ti 7.3
kl. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan med Anna Pulli.
kl. 13.30–14.30: Musiklek för 0–1 åringar i Bokvillan, Tavastvägen 125. Hollmérus.
kl. 18: Korsvägen i Johanneskyrkan. Lindström, Böckerman.
On 8.3
kl. 14–15.30: Diakoniträffen i S:t Jacob. Håkan Sandell: ”Hälsningar från resan”. Tiäinen.
kl. 18: Veckomässa i Gamla kyrkan. Busck–Nielsen, Böckerman.
To 9.3
kl. 10–11.30: Musiklek i S:t Jacob, Kvarnbergsbrinken 1. Hollmérus.
kl. 13.30–14.30: Musiklek för 1–5 åringar i Bokvillan, Tavastvägen 125. Hollmérus.
kl. 17.30: Kristen meditation i Johanneskyrkan. Böckerman
kl. 19: Luther i enrum. Skådespelaren Johan Fagerudd uppträder med Luther–monologen i Johanneskyrkan. Diskussion och enkel servering i kryptan efter pjäsen. Fritt inträde.
Middagsbön: i Johanneskyrkan vardagar kl. 12.
Välkommen på församlingsresa till Valamo och Lintula kloster: 5–7.6.2017. Pris för resa, hotellin-kvartering i dubbelrum med helpension 200€/person. I programmet ingår rundtur i bägge kloster samt gemensam festmåltid. Närmare information och anmälan senast 10.3.2017 till diakonissan Karin Salenius tfn 050 3800867 eller karin.salenius@evl.fi. Resan riktar sig i första hand till medlemmar i Johannes församling.
Välkommen på församlingens sommarläger för äldre: på Labbnäs 12–16.6.2017. Pris: 200€ inklusive helpension och resor. Anmälan (senast 7.4) och mer information fås av Karin Salenius, tfn 050 3800 867 eller karin.sale-nius@evl.fi.

❖ **MATTEUS**
Matteus hemsida: www.matteus.fi
Pastorskansliet öppet: må, ti, to, fr kl. 9–14.
MATTEUSKYRKAN Åbohusvägen 3
Sö 5.3 kl. 10: högmässa. Första söndagen i fastan (”Jesus seg-rar över frestelserna”). Helena Rönnerberg, Mimi Sundroos, Satu Wendell, solosång. Kyrkkaffe i Olavussalen.
Må 6.3 kl.18: HJUB+ samling för äldre ungdomar. Anmälan via FB event.
Ti 7.3 kl. 10: Klapp&Klang 1 (1–4 år) kl. 11 Klapp&Klang 2 (1–4 år) kl. 12 Gung&Sjung (0–1 år). An-mälningar till Anders Forsman tfn. 050 4335578, e-post anders.forsman@evl.fi.
kl. 12–13: Tisdagssoppa. Bordet är dukat, kom på lunch. Matteus församling serverar tisdagssoppa, pris 2€, en gång i månaden. Vi börjar med andakt. Följande datum: 18.4, 2.5. Välkommen! Arr. Matteus församling, Vartio-

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

Fre 3.3 Minna Silfvergrén, Lovisa **Sö** 5.3 9.03 Ett ord om helgen **Må** 6.3 Nya psalmer. Anna Maria Böckerman, Helsingfors **Ti** 7.3 Philip Hällund, Kökar **Ons** 8.3 Peter Sjöblom, Vörå **To** 9.3 Maria Boström, Föglö.

VEGA

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 3.3 Ingmar Rönn, Maxmo **Sö** 5.3 Jesus segrar över frestelserna. Textläsare: Katarina Gäddnäs och Kent Danielsson. Producent: Mårten Wallendahl (repris från 13.2.2005) **Må** 6.3 Kaikka Växby, Vanda (repris från 13.5.2005) **Ti** 7.3 Caterina Stenius, Helsingfors (repris från 27.2.2013) **Ons** 8.3 Anders K. Hamberg, Jyväskylä **To** 9.3 Tuula Sahlin, Helsingfors.

VEGA

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 5.3. Gudstjänst med Närpes baptistförsamling. Predikant: Carl-Johan Nylund. Mötesledare: Nina Sjölander. Pianist: Stefan Jansson. Körledare: Benita Lidman. Sång och musik: kören Good News, Patricia Sjölander, Jon Lilienberg, Patricia Östman, Andreas Skrifvars och Elsa Rosenqvist. Vittnesbörd: Josif Cupi.

VEGA

kylän seurakunta och Vartiokylän Martat **kl. 18.30:** kyrkokören övar, Anders Forsman. **On 8.3 kl. 8.30-9:** morgonmässa. **kl. 15:** Öppet Hus för ungdomar **kl. 15.30-17:** VårTon, Mimi Sundroos (1 vän). **kl. 18:** MU-mässa **kl.19:** Thinkshow om vegetarism **To 9.3 kl. 11-12.30:** Folkhälsans sällskapsgrupp – en mötesplats för seniorer. Vi samlas i Matteuskyrkans andra våning, utbyter tankar och erfarenheter och diskuterar kring ett tema. Gruppen leds av Karola Forstén. Välkommen! Ingen anmälan.

■ **PETRUS**
www.petrusforsamling.net
Fre 03.03
kl. 10 Hälligång med lek & sång: i Hagasalen, Vesperv. 2. För barn 0-5 år med förälder. Kaffe-servering efteråt.
kl. 18 Ungdomssamling: JPN i Hagasalen.
Lö 04.03
kl. 10 Petra: Spendera en avslappnad förmiddag på Café Torpet. Lyxiga smaker, inspirerande gäster och trevlig gemenskap. Dagens gäst är psykoterapeut, präst, fembarnsmamma och TV-kändis Maria Sundblom-Lindberg, som föreläser om temat ”Kvinnors lust, sexualitet och självbild”. Välkommen!
Pris 8€ vuxen/5€ stud. Vård: Elina Koivisto

Sö 05.03
kl. 10 Knattekyrka: Månsas kyrka, Skogsbäckv. 15. Dockteater, rörelsesånger och bönevandring. Koivisto, Mikkonen
kl. 10 Högmässa: Munksnäs kyrka, Tegelst. 6. Kass, Hilli
kl. 12 Högmässa: Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Kass, Hilli
kl. 16.30 Puls gudstjänst: i Södra Haga kyrka, Vespervägen 12.
Må 06.03
kl. 10.00 Hälligång med lek & sång: i Malm, Malmin srktalo, Pehrstråket 16. För barn 0-5 år med förälder. Kaffeservering efteråt.
kl. 19 ManUp: på Café Torpet. Ta med en favoritdryck av valfritt slag och kom och häng med grabbarna en stund. Snacks, goda samtal, en skön stund med Daniel Björk och gänget.
Ti 07.03
kl. 10 Babyliv: i Hagasalen, Vesperv. 12. För dig som har barn under 1 år. Vi diskuterar sånt som känns viktigt just nu, umgås, sjunger och äter något smätt.
kl. 19 Förbön och Tack: i Munkshöjdens kyrka, Raumov. 3. Allan Franzén, Lassus och Ahlberg. Förbönsämnen tas emot till tfn (09) 23407171 tisdagar mellan kl. 10-12 och per e-post pray.petrus@evl.fi
Ons 08.03
kl. 11-14 Familjecafé: med lunch, lek och samtal på Café Torpet.
kl. 12.30 Vuxenkör: i Hagasalen med Peter Hilli. För dem som har ledigt på dagarna.
kl. 12.30 Månadslunch: i Hagasalen. Anmäl till diakonissorna 09 2340 7227.
kl. 14.30 Barnkör: i Hagasalen, Vesperv. 12. Alla barn från 6 år uppåt varmt välkomna!
kl. 17.30 Newld: på café Torpet. Du är inte ensam. Många kämpar med tankar och känslor kring mat och självbild. Många har också

blivit helt fria från detta. Hur kan en väg mot frihet se ut? Anmäl dig gärna på petrus.fors@evl.fi Du kan även dyka upp oanmäl.
To 09.03
kl. 10.00-11.30 Öppet hus: på Café Torpet. Möjlighet till enskilt samtal och bön med diakonissorna.
kl. 18.30 Petrus vokalensamble: i Äggelby gamla kyrka. Ledare och kontaktperson kantor Peter Hilli.
Övrigt
Världsböndagen: firas den första fredagen i mars i mer än 170 länder. I Helsingfors hålls en ekumenisk gudstjänst fre. 3 mars kl.19.00 i Kristuskyrkan, Apologatan 5. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Temat för årets gudstjänst är: ”Har jag varit orättvis mot er?” Kollekt uppbärs för ett biståndsprjekt i Kambodja.

■ **HELSINGFORS PROSTERI**
TO 2.3 kl. 17.30: Kristen meditation. Längtar du efter en stund av stillhet mitt i vardagen? Meditation kan vara ett sätt att varva ner och ta sig tid för reflektion. Vi möts varje torsdag kl. 17.30 för ledd meditation i Johanneskyrkan. Du behöver inte ha någon tidigare erfarenhet av meditation och du kan komma med och pröva på. Mer info: Maria Repo-Rostedt, Jessica Högnabba, Anna Maria Böckerman. Tel. 09-23400 eller 09-23402251.
FRE 3.3 kl. 19: Ekumenisk gudstjänst på världsböndagen i Kristuskyrkan, Apologatan 5. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Filippinerna och temat för gudstjänsten är ”Har jag varit orättvis mot er?” Tal av Kaikka Växby och sång av Hans Växby. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Insamlingen går till Metodistkyrkans missionsprojekt i Kambodja.
Församlingarnas samtalstjänst: dejourerar på tfn 01019-0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl.20-24. En webbasead hjälptjänst finns på adressen http://evl.fi/natjour. Användaren behöver inte uppgge namn, e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd! Du kan dessutom skriva ett handskrivet brev till Kyrkans brevjour, PB 210, 00131 Helsingfors, som behandlas anonymt och konfidentiellt. Kyrkans chatt dejourerar måndag till torsdag kl.18-20.
Kampens kapell: öppet vardagar 8-20 och veckoslut samt helgdagar 10-18. Mer info www.helsingforsforsamlingar.fi.

■ **DEUTSCHE GEMEINDE**
So 5.3. um 11 Uhr: Gottesdienst mit Abendmahl (Matti Fischer)

■ **OLAUS PETRI**
Lö 4.3 kl. 18: Helgsmålsbön – Musikandakt. Emo Ensemble, dir. Sabrina Ljungberg.
Sö 5.3 kl. 11: Högmässa. Viinikka, Punt.
On 8.3: Sussi Isaksson.
-kl. 10 Musikleik för 0-4 åringar.
-kl. 14 Musikleik för 3-6 åringar.
To 9.3 kl. 10: Babyrytmik för 0-12 månader. Sussi Isaksson.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

■ **ESBO**
Högmässor sö 5.3:
Esbo domkyrka kl. 12.15. Ertman, Kronlund. Kyrkkaffe i Sockenstugan. Karabacka kapell kl. 10 Tro- och ljusmässa. Ben Thilman, von Martens, Bengts. Kyrkkaffe.
Luther i enrum: Olars kyrka, svenska sidan, ti 7.3 kl. 18.30. En monolog om en man och en reformation i anslutning till reformationens märkesår 2017. I rollen som Martin Luther ses Johan Fagerudd. Monologen tar ca 45 min. Efteråt servering och möjlighet till diskussion med Johan Fagerudd och Roger Rönneberg. Fritt inträde.
Samlingar för seniorer & daglediga kl. 13-15: Kalajärvi kapell to 2.3, Köklax kapell ti 7.3, Söndrik kapell on 8.3, Karabacka kapell to 9.3.
Dagklubbsanmälning för 3-5-åringar till hösten 2017: Vi har verksamhet i Alberga kyrka, Grindbergsg. 2, Gammelgård, Carlberg, Ungdomsv. 10, Esbo domkyrkas församlingsgård, Kyrkstr. 2 (också för barn som fyller 2 år senast 1.11.2017), Olars kyrka, svenska sidan, Olarsbäck- en 4, Sökö kapell, Sökögr. 3 (hösten 2017 flyttar vi tillbaka till Esbovikens kyrka, Skepparg. 8). Mer info och elektronisk anmälning 1-31.3, www.esboforsamlingar.fi/ dagklubbar OBS! Också de barn som redan har en klubbplats bör anmälas på nytt!
Sommarläger för skolbarn: Dagsläger för 7-10-åringar i Mattby kapell 5 – 9.6, 12- 16.6 och 19-22.6 kl. 8.30-16.30. Max. 25 barn. Pris 1 vecka 70 €, 2 veckor 130 €, 3 veckor 180 €. Syskonrabatt 25 %. I priset ingår lunch, mellanmål, program och material. Mer info: Helena Aitti-Lindberg, 040 763 6250, helena.aitti-lindberg@evl.fi Övernattningsläger för 7-12-åringar på Mataskärs lägercentrum 20-22.6. Max. 20 barn. Pris 45 €, syskonrabatt 25 %. Mer info: Camilla Dannholm, 040 709 9446, camilla.dannholm@evl.fi Elektronisk anmälning till alla läger 1-15.3 på www.esboforsamlingar.fi/barnlager Lägerplatsen bekräftas senast vecka 14. Lägre ordnas om 15 barn/vecka deltar.

■ **GRANKULLA**
Sö 5.3 kl. 12 Högmässa: Gösta Sundelin från Laestadianernas Fridsföreningars förbund predikar, Ulrik Sandell, Heli Peitsalo. Kaffe i nedre brasrummet.
Kl. 12 Söndagsskola: i Klubb 97, Pippi Collander och Märta Backman.
Kl. 18 Åkes Jazzfestival: i kyrkan, Charlotta Kerbs & Teppo Salakka.
Ti 7.3 kl. 9.30 Familjelyktan: i Sebastos, Yvonne Fransman, Heli Peitsalo.
Kl. 9.30- 11 Diakonimottagning: och bröddutdelning.
Kl. 15 Tvåspråkig mentalvårdsgrupp: i Sebastos, Catherine Granlund.
Kl. 18 Damkören Grazia: i övre brasrummet, Heli Peitsalo.
On 8.3 kl. 13.30 Kyrkosyfoöreningen: i övre brasrummet.
Kl. 16-18 Närståendevårdarträff: i Sebastos, Karin Nordberg.
To 9.3 kl. 10-11 Lovsång och bön: i övre brasrummet, Catherine Granlund.
Lö 18.3 Påskpyssel: för hela fa-

miljen i Sebastos. Yvonne Fransman, Karin Nordberg.
Kl. 11-14 grupp 1 och kl. 14.30-17.30 grupp 2.
Anmälningar och förfrågningar till Yvonne Fransman, tfn 050-443 0045.
Retreat 31.3-2.4.2017 på Snoan i Lappvik, Hangö:
Retreatledare Håkan Sandvik. Retreatens pris är 80 €/ förs. medl. 160 €/andra.
Anmälningar till kyrkoherdeämbetet, tfn (09) 5123 722 eller Arla Nykvist, tfn 040 502 9756.

■ **KYRKSLÄTT**
Fr 3.3 kl. 13-16: Effa på Lyan för åk 3-4. Prästgårdsbacken 2.
Sö 5.3 kl. 12: Högmässa i Kyrksläatts kyrka. Ståhlberg, Joki.
Sö 5.3 kl. 12: Söndagsskola på Hörnan. Barnen deltar en stund i högmässan och fortsätter sedan i Hörnan varifrån de avhämtas vid mässans slut.
Må 6.3 kl. 18.30: Sång och bön i koret i Kyrksläatts kyrka.
Ti 7.3 kl. 9.30-11.30: Föräldrabarn på Lyan.
On 8.3 kl.15-17: Biljard&Chill på Hörnan för ungdomar i åk 7 och äldre.
On 8.3 kl. 19: Konsert med Mikaelikören och solisterna Georgij ”Ykä” Babitzin och Pål-Olof Björklund i Kyrksläatts kyrka. Fritt inträde, programblad 10 euro.
To 9.3 kl. 9.30-11.30: Knatterytmik för föräldrar med barn i åldern 0-3 år på Lyans övre våning.
To 9.3 kl. 13-15: Hörnan MC för åk 5.
Kyrkoherdeämbetet öppet måto kl. 9-15. Fredagar stängt. Tel. (09) 8050 8292. Epost kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi. Mera info på www.kyrkslatts-svenska.fi

■ **TAMMERFORS**
Sö 5.3 kl. 11: Högmässa i SvH, Kim Rantala, Anna Arola
Ti 7.3 kl. 10-12: Mammor, pappor och barn i SvG

Ti 7.3. kl. 13.30-15.30: Tisdagsklubben i SvG
Ons 8.3 kl 13: Onsdagskaffe i SvH, Familjer under regnbågen, Hanna-Leena Autio

■ **VANDA**
S:T LARS KAPELL
Högmässa: 5.3 kl.10. Andersson, Ekberg
S:T MARTINS KAPELL
Barnens sångstund: med kantor Anders 3.3 kl. 9.30-10
Mässa i Taizéanda: 5.3 kl.12. Andersson, Ekberg
BAGARSTUGAN
Ungdomskväll: 1.3 kl.18
Pyssecafé: för barn i åk 3-6 måndagar kl. 13-16 i klubbtrymmet i Myrbacka, Strömfårav. 13, onsdagar kl. 13-16 i klubbtrymmet i Brännmalmen, Kornv. 10.
Familjecafé: torsdagar kl. 9.30-12 i klubbtrymmet i Myrbacka.
Familjecafé: 6.3 kl. 17-19
HELSINGGÅRD: ViÅnda kören övar 8.3
FOLKHÅLSANHUSET
Veckomässa: 3.3 kl. 14. Andersson
De Vackraste Andliga Sångerna: 8.3 kl. 14.15
Fasteduken: ”Jag finns för att du finns – och du finns för att vi finns” upphängd 1.3 – 15.4 i S:t Martins kapell.
Ubuntu, ett afrikanskt ordspråk ger temat för konstverket ”Ich bin weil du bist” av Chidi Kwubiri från Nigeria.
Vi vandrar korsvägen: tisd 7.3 kl. 18 tillsammans med Johannes församling i Helsingfors, Högbergsgat. 12.
Tågtransport på egen bekostnad från Dickursby. Mera info ger Martin Fagerudd 050 4661183.

RASEBORGS PROSTERI

■ **EKENÄSNEJDENS SVENSKA**
Sö 5.3:
– **kl. 10 Högmässa:** i Ekenäs kyrka. Cleve, Nygård.
– **kl. 10 Gudstjänst:** i Tenala kyrka. Wilman, Lindroos.

– **kl. 12 Högmässa:** i Snappertuna kyrka. Wilman, Nygård.
– **kl. 16 Gemensamt Ansvar-eftermiddag:** i Ekenäs förs.hem. Auktion, servering, lotteri, föredrag av Y.Terlinden.
Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

■ **INGÅ**
Sö 5.3:
– **kl. 10 Högmässa:** i Ingå kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann.
Må 6.3:
– **kl 18.30 Bibelgrupp:** i Prästgården. Hellsten.
Ons 8.3:
– **kl. 14.00 Församlingsträff:** i prästgården. Dagens tema: Önskesånger. Marianne Gustafsson-Burgmann, Annette Taipalus.
– **kl. 16.30 Musikstund för 5-6-åringar:** i församlingshemmets källarvåning. Högström.
To 9.3:
– **kl. 9.30-12.00 Familjecafé:** i församlingshemmets källarvåning. Eklund.

■ **KARIS-POJO**
Andakt, To 2.3: kl. 12.45 i Mariahemmet
Högmässor; Sö 5.3: kl. 10 i S:ta Katarina kyrka, Karis kl. 12 i S:ta Maria kyrka, Pojo.
Kvällsbön i fastetiden, On 8.3: kl. 19 i S:ta Katarina kyrka, Karis.
Kvällsmässa med Taizé-sånger, To 9.3: kl. 19 i Svartå kyrka.
Mera info: www.karis-pojoforsamling.fi

ESBO STIFT

■ **LOJO**
Sö 5.3. kl 13: Högmässa i Virkby kyrka. Kyrkkaffe och kyrktaxi.
Ti 7.3. kl 13.30: Svenska kretsen samlas i Virkby kyrka. Taxi.
Sö 12.3. kl 13: Högmässa i Lojo kyrka. Kyrkkaffe och kyrktaxi.

INPRICKAT

JAG HÅLLER på och startar upp en böne- och samtalsgrupp i Smedsby församlingsgård. Vi är ett par män som tyckte att det fanns behov av en sådan här grupp. Tanken är att det ska vara låg tröskel, man kan ta med grannen som man stått och diskuterat tro med över staketet någon gång. Vi kommer att läsa bibeltexter och diskutera livets sorger och glädjeämnen.

”Man kan ta med grannen.”

Isak Westerlund, Korsholms svenska församling

På ”Inprickat” delar församlingsmedlemmar med sig av något församlingsprogram de har prickat in i kalendern.

FASTEDUK VANDA

En duk som väcker frågor

Fastedukar började användas redan på 1100-talet. De hängs upp för att täcka altartavlan under fastetiden. Förebilden är det judiska tempelförhänget som brast vid Jesus dödsstund, men sedvänjan att täcka över altartavlan hör också ihop med att man under fastans tid av avhållsamhet också skulle avstå från

MISEREORS FASTEDUK 2017 ”I am, because you are” av Chidi Kwubiri © MISEREOR

bilderna i kyrkan.

I år hänger fasteduken ”Jag finns för att du finns – och du finns för att vi finns” på altarväggen i S:t Martins kapell i Myrbacka kyrka i Vanda fram till påsken.

Duken har skapats av **Chidi Kwubiri** från Nigeria och fått sitt namn från ett afrikanskt ordspråk. Fasteduken är producerad av Misereor i Aachen, Tyskland. Duken ställer frågor om vårt förhållande till skapelsen, till våra medmänniskor och till Gud.

Tillträde under Myrbacka kyrkas öppethållningstider.

REGION 2

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt:
Sö 5.3 kl. 12: Högmässa i Pargas kyrka, Grönqvist, Lehtonen. Ungdomssöndag.
On 8.3 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Yvonne Terlinden, Lehtonen.
Nagu kapellförsamling:
Sö 5.3 kl. 11: Högmässa i Nagu kyrka, Granström, Birgitta Sarelin. Kyrkkaffe efter högmässan.

Korpo kapellförsamling:
Sö 5.3 kl. 11: Högmässa i Korpo kyrka, Killström, Granlund.
Houtsjär kapellförsamling:
Sö 5.3 kl. 11: Högmässa i Houtsjär kyrka, Heikkilä, Heikkilä.
Inlö kapellförsamling:
Ingen gudstjänst i Inlö denna vecka.

ÅBO

to. 2.3 kl. 18: Bönegruppen, Aurelia
lö. 4.3 kl. 17: Pianokonsert med Misa Ståhl–Norrholms och Marina Petterssons elever, Aurelia. Fritt inträde, programblad 10€/st för Gemensamt Ansvar
sö. 5.3 kl. 12: Högmässa, Domkyrkan. Mullo (pred), Björkgren (lit), Lempa. Ensemble Vida (dir. Dominik Lukas Vogt). Barnhörna. Kyrkkaffe
må. 6.3 kl. 14: Missionskretsen, Aurelia.
ons. 8.3:
– kl. 12: Frukostklubben, Svenska Klubben. Paula Klami–Wetterstein ”Wilken familjerättslig juridik har en pensionär nytta av att känna till?”
– kl. 13: Café Orchidé, Aurelia, ”En kvinna med röst, om Miina Sillanpää” med Eija Grahn
– kl. 17.30: Fasteserie, Aurelia. ”Möte kring mångfalden – om möjligheter och hot inom integration”, mera info www.abovenskaforsamling.fi
– kl. 18: Veckomässa, Aurelia. Öhman
to. 9.3:
– kl. 11: Knattekyrka, Aurelia. Björkgren
– kl. 18: Bibelsamtalsgruppen, Aurelia

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND

1 sö i fastan 5.3:
Gudstjänst kl 12
Ingemar Johansson och kantor ”Gemensamt Ansvarssoppa” i Catharinagården kl 13–15. Samtalsgruppen katekumenatets kyrksöndag

JOMALA

<http://jomala.evl.ax>
Sö 05.03 kl.11.00: Högmässa med Gemensamt ansvar lunch i K Danielsson, E–H Hansén, A Karlsson

MARIEHAMN

FRE 03.03 kl. 19: Skådespelet Sankt Göran, prinsessa och draken i S:t Görans kyrka. Biljetter finns att hämta på Pastorskansli på vardagar eller på AAB–city.
LÖ 04.03 kl. 16 och 19: Skådespelet Sankt Göran, prinsessa och draken i S:t Görans kyrka. Biljetter finns att hämta på Pastorskansli på vardagar eller på AAB–city.
TO 09.03 kl. 11.30: Lunchmässa kl. 11.30 i S:t Görans kyrka, M.P., J.D.
TO 09.03 kl. 12: Sopplunch i församlingshemmet. Pris: 7€.
Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.

SUND-VÄRDÖ

Söndag 5.3 kl. 11.00: Högmässa i Sunds församlingshem. Outi Laukkanen.
Kl. 14.00: Cafégudstjänst i Vårdö församlingshem. Outi Laukkanen.
Onsdag 8.3 kl. 19.00: Läsmöte i Töftö hos Gunilla och Joakim Påvals.

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Fre 3.3 18.30: Kvinnocafé i Församlingshemmet. Gäst: Britten Nylund.
Sö 5.3 11.00: Högmässa i Kyrkan, Guy Kronqvist, Deseré Granholm. Församlingsbör som fyller/har fyllt 70 eller 75 inbjuds speciellt till gudstjänsten och efteråt till kaffe och tårta i Församlingshemmet.
Må 6.3 13.00: Korsbäck missionssyfoering i Byagården.
Må 6.3. 18.00: Mamis och papis och Kyrkans barntimme i Taklax bönehus
Ti 6.3 13.00: Taklax missionssyfoering i Bönehuset.
Ti 6.3 19.00: Träffpunkt i Taklax bönehus.

To 9.3 13.00: Molpe missionssyfoering i Bykyrkan.
Fre 10.3 18.00: Allsång i Församlingshemmet. Projektkören och Korsdraget medv. Lotteri och servering till förmån för Gemensamt Ansvar.

KRISTINESTAD

kristinestadssvenskaforsamling.fi
Sö 5.3 kl 10: Högmässa i Lfjärds kyrksal. Norrback, Rosengård
Sö 5.3 kl 12: Gudstjänst i Krs förs.hem. Norrback, Rosengård. Valsignelse av vördinnan Annika Isuls. Servering
Sö 5.3 kl 14: Sångövning med blandade kören
Sö 5.3 kl 18: Bibelsamtal i Lfjärds förs.hem, Norrback
On 8.3 kl 12.30: Pensionärssamling i Lfjärds församlingshem. D Norrback, E Norrback, Martikainen.
FR 10.3 kl 19: Internationell afton i Kstads förs.hem. Norrback, Rosengård m.fl

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi
Närpes
Lö 4.3 kl 18: Aftonmusik i S:ta Maria.
Sö 5.3 kl 12: Gudstjänst Lövdahl, S.Lindén.
Sö 5.3 kl 18: Samling i Luthergården, Cay–Håkan Englund, Familjekören, Kristian Sjoberk.
Övemark
Fr 3.3 kl 18.30: Ekumenisk samling på världsböndagen i förs.hemmet. Flera medv. Servering.
Sö 5.3 kl 10: Högmässa Sundqvist, Wikstedt.
Sö 5.3 kl 11.30: Soppor o efterrätter till förmån för Gemensamt Ansvar i förs.hemmet.
To 9.3 kl 13: Pensionärssamling i förs.hemmet, Emrina Arnaudovic, Jakobsson, Wikstedt, Carling.
Sö 5.3 kl 11.30: Missionslunch med afghanskt tema och samling i förs.hemmet. Överskottet går till Kenyamissionen. Anmälan till lunchen senast 15.3 till 220 4200.
Pörtom
Sö 5.3 kl 18: Gudstjänst Sundqvist, Wikstedt.
Fr 10.3 kl 18: Cafékäll för kvinnor i förs.hemmet, Joyce Uvukunda, Carling.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

Sö 5.3 kl. 14: Högmässa, Englund, Kjell Lolax.
Må 6.3 kl. 10: Familjeklubben samlas på Bredhällan. Korvgällning m.m.
Må 6.3 kl. 13: Minor i församlingshemmet.
Må 6.3 kl. 15: Junior i församlingshemmet.
Ti 7.3 kl. 13: Missionssyfoeringen i församlingshemmet.
On 8.3 kl 18: Kyrkokören övar i församlingshemmet.

KORSHOLM

Sö 5.3:
kl 10 Högmässa: i kyrkan. Berg och Nordqvist–Källström. Predikant, Rune Fant. Kyrkkaffe
Ti 7.3:
kl 11 Förmiddagsandakt: i Smedsby församl.gård, Lindblom och Nordqvist–Källström.
Öns 8.3:
kl 14 Karagruppen: träff i Smedsby församl.gård. Rum Glöd.
kl 19 Kvinnodagens vålgörenhetskonsert: i kyrkan. Tove Åhman och Susanne Westerlund sång. Kaisa Launonen och A–C Nordqvist–Källström, orgel och piano. Kollekt till Kvinnobanken (Kyrkans Utlandshjälp).
Sö 12.3:
kl 18–19.30 Kvinnoliv–Ny diskussionsgrupp för kvinnor: i åldern 30–65 år. Första träffen i Smedsby församl.gård, ingång D. Info o anmälan senast 10.3. till H–M Hakala; tel 0443226707, hanna–maria.hakala@evl.fi

KVEVLAX

TO 2.3 kl. 13: Missionssymöte hos Martha Björklund.
FR 3.3 kl. 18.30: Världsböndagen i Kuni bönehus.
Sö 5.3 kl. 10: Högmässa, Bergström–Solborg, Vidjeskog.
Ti 7.3 kl. 18: Mammalådor tillverkas i konf.rummet.
ON 8.3 kl. 13.30: Pensionärssamling i fh, mat kl.12.45, samling kl.13.30. Byastämman med Kurt Gref, Camilla Brunell, Jessica Bergström–Solborg, Ulla–Maj Salin.
TO 9.3 kl. 9.15: Karakaffe i ds.
ON 15.3 kl. 18: Petsmo Luth. Bönehusförenings årsmöte i klubblokalen.
Ny hemsida! Besök gärna vår hemsida www.kevelaxforsamling.fi

MALAX

Sö 5.3 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Kyrktaxi. Norrback, Erica Nygård.
Sö 5.3 kl. 16: Reformationen 500 år i KH. Predikan Lars Lövdahl. Servering.
Må 6.3 kl. 10: Karacafé i KH. Arr. Äldrerådet och Folkhälsan i Malax.

Ti 7.3 kl. 18: Ekumenisk bön i Betel.
TO 9.3 kl. 19: Önskesångskväll i KH. Kaffe från kl 18.30. Gäst dir.mus. Rainer Holmgård. Kollekt till Gemensamt Ansvar. Skicka in dina önskesånger i förväg, via sms 050–462 9575 eller e–post: malax.forsamling@evl.fi.

PETALAX

Högmässa: sö 5.3 kl. 11. Englund, Lolax. Kyrktaxi.

REPLIT

Sö 5.3 kl.10: Gudstjänst Replot. Kuni, Wargh.
Sö 5.3 kl.12.30: Högmässa Björkö. Kuni, Wargh.
Hemsida: Bekanta dig med församlingens nya hemsida.
<http://www.replotsforsamling.fi/>

SOLF

Sö 5.3 kl. 10: Högmässa, Audas–Willman, Wargh.
Ti 7.3: Pensionärsträff. Vi besöker Malax–pensionärerna i Kyrkhemmet. Buss kl. 12.30 från förs.hemmet.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN
Kärnträff–temafrukost för kvinnor: lö 4.3 kl 9.30 i stora förs.salen, Skolhusg. 28. Gerd Snellman: Laestadianskt kvinnoliv. Frukostpris 7€.
Högmässa: sö kl 13 Brunell, Andersson.
Unggudstjänst: ons 8.3 kl 18 Mäkelä, hjälpledare.
Morgonbön: to 9.3 kl 9 Boije, Andersson.
BRÄNDÖ KYRKA
Sunday Service: at 1 pm
DRAGNÄSBÄCKS KYRKA
Stilla mässa: sö kl 18 Lundström.
SUNDOM KYRKA
Högmässa: sö kl 10 med drop–in morgonmål kl 9 Sårs, Andersson.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

Fre 3.3 kl. 20: Ungdomssamling i Fyren, Mariann Häger.
Sö 5.3 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan, Granlund, Björk, Ravall. Vintergruppens kon-

firmander och hjälpledare medverkar.
– kl. 14: Sammankomst i Punsar bönehus.
On 8.3 kl. 13.30: Missionsgrupp i Bäckby hos Birgitta Flinck, Cederberg.
Lö 11.3 kl. 19: Sångkväll för Gemensamt i Ansvar i Achreniusallsen. Manskören Adorate, dir. N–O Frantz. Servering.
Lö 18.3 kl. 18: Parafton i Achreniusallsen. Leif och Febe Westerlund, Lars–Victor Öst. Pris 40 € / par. Anmälan senast 9.3 till 040 3100 458. Mera info på www.esseforsamling.fi.

JAKOBSTAD

FR 3.3 kl. 14.00: Ekumenisk världsböndagssamling i Betania kyrkan, Turpeinen, Birgitta Edström, Sofia Wik, m.fl.
FR 3.3 kl. 19.00: In da house i Församlingscentrets ungdomsut., Wikblad.
LÖ 4.3 kl. 19.00: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Markus Grankulla.
SÖ 5.3 kl. 10.30: Söndagsskola med små och stora i Församlingscentret. Gemensam lunch.
SÖ 5.3 kl. 12.00: Mässa i Jakobstads kyrka, Turpeinen, Salo, Borgmästare.
SÖ 5.3 kl. 14.00: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Olavi Forsbacka, Markus Grankulla.
SÖ 5.3 kl. 17.00: Fokus i Församlingscentret. ”Buden viktiga idag?”, Salo.
SÖ 5.3 kl. 18.00: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Markus Grankulla.
Ti 7.3 kl. 11.00: Kyrkan öppen för bön och samtal.
Ti 7.3 kl. 13.00: Tisdagssamling på Station I, Uno Lundgren.
ON 8.3 kl. 18.00: Samling kring sorgen i Församlingscentret. ”Perspektiv på sorgen”, Hans–Christer Lagnäs, Kyrkokören. Servering.
TO 9.3 kl. 19.00: Kvinnocafé i Församlingscentret. Gäst: Sara Mikander från Kvinnojouren.

KRONOBY

Fre 3.3 kl. 19.30: Musikcafé Lyktan
Sö 5.3 kl.10.00: Högmässa: Markus Ventin, Maria Ellfolk–Lasén. Libäck–Huggare, Norrpåras läslag.
Må 6.3 kl.9–10: Seniorcafé: Gun–Maj Näse

LARSMO

Sö 5.3 kl. 10 Högmässa: välsignelse av ny nattvardsassistent, Lassila, Nina Enkvist. Kyrkkaffe. Kyrkvård: Byggmästar, Strömsholm.
To 9.3 kl. 19 Föräldrasamling: i församlingshemmet för dagklubbarna och föräldra–barngrupperna. Febe Westerlund medverkar. Tema: ”Barn–föräldrar–resurser”.

NEDERVETIL

Andakt med HHN: to 2.3 kl. 14.00 i Sandbacka Vårdcenter, Store, Smedjebacka.
Andakt: fr 3.3 kl. 13.00 i pensionärs–hemmet.
Kvällsgudstjänst: sö 5.3 kl. 18.00 i fh, Store, Smedjebacka. Kyrkkaffe.
Läsmöte: on 8.3 kl. 19.00, Emmes läslag hos Lilian och Sören Holmström.

NYKARLEBY

CENTRUM
Sö kl 10 Gudstjänst: Sandvik, Lönnqvist, Kent Lundqvist sång
Må kl 18 Kenyamissionen: fh, Christina o Bengt Björkholm, ”Intryck från Istanbul”
Ti kl 13 FMS–Mission: fh
–kl 19 Läsmöte: Ytterjeppo skola, värdar Marlene o Bo–Håkan Nybäck, Gretel och Olavi Koski
Fre 10.3 kl 19 Lovsångskväll: fh, Rebecca Ekman, förbön
MUNSALA
Sö kl 12 Högmässa: Östman, Lönnqvist
To kl 14 Församlingscafé: Monäs klubb–lokal, gäst Ulf Sundstén
JEPPÖ
Sö kl 10 Högmässa: Östman, Hellman
On kl 13 Andakt med HHN: pensionärs–matsalen
To kl 13: Missionssymöte: bönehuset, Carola Salo–Back o Lars Back

PEDERSÖRE

www.pedersoreforsamling.fi
Andakt: Fr 3.3 kl 14 i Pedersheim, Eriksson, Sandstedt–Granvik
Ungdomsskväll: Fr 3.3 kl 20 i Kyrkhemmet i Bennäs
Gudstjänst: Sö 5.3 kl 10 i kyrkan, Erikson, D. Häggblom, textläsare Anders

Salo, dörrvärdar Karby, efteråt kyrkkaffe i Pelargängen
Sammankomst: Sö 5.3 kl 15 i Flynängens bönehus, Fredrik Snellman
Symöten: Må 6.3 kl 13 i Forsby kyrka och i Kyrkhemmet i Bennäs, Emet
Symöte: Ti 7.3 kl 13 i Lövv hos Elisabet Emet, Maria Emet
Symöten: Ti 7.3 kl 13.30 i Hedbo seni-orboende och Karby–Sundby i Sundby byahem
Bönegrupp: To 9.3 kl 18.30 i Kyrkhemmet i Bennäs

PURMO

Fr 3.3 kl. 20: Öppet hus i Lyjo.
Sö 5.3 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan, Kurt Cederberg (pred.), Sandström, Blomkvist, säng Pedersöre församlingsman–skör. Efteråt kyrklunch i kyrkhemmet. Info från missionsfältet i Etiopien.
Ti 7.3 kl. 13: Missionsmöte i Sisbacka pensionärsbostäder, Kung.
– kl. 13.30: Kenyamissionsgrupp hos Kerstin Lasén.
On 8.3 kl. 19: Mariamoment i prästgården.
To 9.3 kl. 19.30: Bibelfilmen del 3 och 4 i Avist bykyrka.

TERJÄRV

Sö 5.3:
– kl 10 Gudstjänst, khden, Stefan Lönnqvist.
– kl 13: Finsk läsmöte i förs.h., khden, S. Smedjebacka, Mariat.
– kl 19: Andakt och gemenskap i Kortjärvi.
ON 8.3:
– kl 19 övar kyrkokören i Småbönders.
– kl 19 Kvinnobankens kvinnodag i förs.h. Anna–Maja Henriksson och Tarja Vingen från Kyrkans utlandshjälp medv.
Missionslunchen och lotteri: 5.2 inbringade totalt 1812,90 € till understöd av Terjärv församlings understödsmissionärer. Stort tack!

Gammalt blir nytt – ekofasta för klimatet

BYT SAKER med varandra eller köp begagnat i stället för nytt. I Mariehamn kan man till exempel byta barnprylar den 9 mars. FOTO: PIXABAY

Ekofastan har ordnats av kyrkan på nationell nivå sedan år 2012. Genom kampanjen, som sammanfaller med stora fastan inför påsken, utmanar kyrkan människor att tänka till kring sitt förhållande till miljön. Återanvändning är i fokus för årets kampanj som körde igång den första mars.

I år kommer Ekofastan att betona ”köpfrid”. Vi utforskar möjligheten att låta bli att köpa nytt. Vi drar ner konsumtionsnivån till det allra nödvändigaste och upptäcker vilka möjligheter det finns att reparera det som gått sönder eller att köpa begagnat, säger **Jani Edström** som jobbar med ansvars- och rättvisefrågor på Kyrkostyrelsen.

För många har fastan en ganska liten betydelse numera. Men egentligen är fastan en utmärkt möjlighet att fundera på livets grundvärden. Det kan vi göra genom att i ekofastan förena behovet av att leva enkelt och ansvarsfullt med kyrkans tradition av fasta, stillhet, bön och eftertanke, säger Edström.

Församlingar ordnar bytestillfälle

Kampanjen syns på webben och i sociala medier och församlingar lyfter fram ekofas-

tan i sin verksamhet. Till exempel ordnar Mariehamns församling ett bytestillfälle för barnprylar – leksaker, kläder, böcker – den 9 mars kl. 19.00 i St. Martensgården.

Att byta saker med varandra är verkligen en smart sak. Man behöver inte lägga ut pengar och det går inte åt naturresurser för tillverkning. Detta kunde göras mycket mer i vårt samhälle, säger diakonissa **Lisbet Nordlund** i Mariehamns församling, som ansvarar för tillfället. Vår församling har kyr-

kans miljödiplom, så vitycker att det är naturligt att vi också deltar i Ekofastan på det här sättet, säger Nordlund.

Lanserar den nittiosjätte tesen

Ekofastan vill anknyta till reformationens märkesår som hålls under hela år 2017 till minne av att **Martin Luther** spikade upp sina 95 teser mot avlatshandeln på porten till slottskyrkan i Wittenberg. Det är det sjunde budet i vår katekes – *Du ska inte stjäla* – som kanske talar mest om

miljöförstöring. ”Vi stjäla av kommande generationer när vi fördärvar miljön och rubbar balansen i naturen”, står det i vår kyrkas katekes som berättar om de tio budorden. Vi måste lära oss att reparera de skador vi förorsakar i naturen. Skulle Luther leva idag kanske den nittiosjätte tesen skulle lyda: *Det är synd att kasta något som går att reparera*, säger **Tomas Ray**, stiftssekretärare för mission och internationellt arbete.

Dela dina återvinnings-tips på sociala medier

Hela Svenskfinland uppmanas komma med i ekofastan. Prova att låta bli att skaffa nya saker under fastan. Dela med dig av dina erfarenheter av att dela, byta, reparera eller köpa begagnat. Använd taggen #ekofasta för dina inlägg eller dela dem på Ekofastans facebooksidan. Webbplatsen www.ekofasta.fi samlar upp alla inlägg med #ekofasta och där finns också artiklar på temat.

Ekofastan genomförs av Evangelisk–lutherska kyrkan i Finland i samarbete med Finlands svenska Marthaförbund, Changemaker–nätverket och Finska missions–sällskapet.

FAMILJ

**Varmt tack för
uppvaktningen
på min 80-årsdag!**
Göran Hellberg

Annonsera i

KP
KYRKPRESSEN

www.kyrkpressen.fi

MARKNAD

UTHYRES

Gaius-stiftelsens bostad,
2r+kök, 54 m² i Munksnäs.
Hyra 950€/ mån, inkl. vatten
och el. Rökning & husdjur ej
tillåtna.
Tfn 040 569 1131

2 r + kök + balk i Munkshöjden
Hfrs uthyres komplett möb-
lerad fr.o.m. maj eller senare.
Hyra 990 euro + 2 mån garanti.
Telefon 040-8313716

KÖPES

Gör livet lättare
SÄLJ ÅT LASSE & MIA
dödsbon, lösöre
tfn 0500 418 303
050 55 44 288 Tack

VARMT VÄLKOMMEN

TILL BIBEL-, BOK- OCH MISSIONSSAMLINGAR

EKENÄS FÖRSAMLINGSHEM (MÅ 6.3.2017)
Program kl. 15.00–16.30 • Bokförsäljning kl. 16.30–18.00

LUTHERSALEN, HELSINGFORS (TI 7.3.2017)
(SKARPSKYTTGATAN 13 A)

Bokförsäljning kl. 15.00–18.00 • Program kl. 18.00–19.30

Café ANKARET, BORGÅ (ONS 8.3.2017)

Bokförsäljning kl. 15.00–17.00 • Program kl. 17.00–18.30

• Vid samlingarna medverkar anställda från SLEF och
SLEF-Medias kristna bokhandel. Välkommen med!

SVENSKA LUTHERSKA EVANGELIFÖRENINGEN I FINLAND

Hedra minnet

**Begravnings tjänster
med tiotals år
av erfarenhet.**

**Blomsterarrangemang,
unika kistor,
urnor.**

Nu även i BORGÅ.

**Vi rekommenderar
tidsbeställning.**

Blomster- och Begravnings tjänst

P. Borg & Co

Fredsgatan 25, Borgå, tel. 010 322 0080

Stora Byvägen 27, Sibbo, tel. 09 239 2882

www.borg.fi • info@borg.fi • info.porvoo@borg.fi

LEDIGA TJÄNSTER

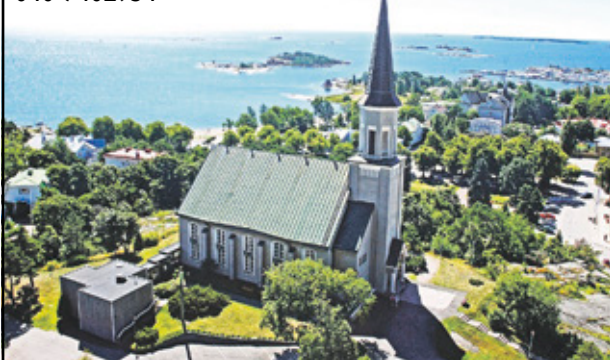
Du har väl noterat att Hangö svenska församling

SÖKER NY KYRKOHERDE

Ansökningstiden går ut 9.3.2017 kl. 15:00

Mera info ger nuv. kyrkoherde Anders Laxell

040-7402954

“Utan tak
över
huvu?!”

Genom våra förmånliga
radannonser når du hela
Svenskfinland. Många
bostäder och hyresgäs-
ter har funnit varandra
genom oss.

Lämna in din annons på
www.kyrkpressen.fi!

LEDIGA TJÄNSTER

KYRKAN I ESBO
Esbo kyrkliga samfällighet

En tjänst som

FAMILJERÅDGIVARE

vid Esbo kyrkliga samfällighets familje-
rådgivningscentral lediganslås.

Till vår arbetsgemenskap söker vi en
familjerådgivare som inspireras av att
nyskapa och samarbeta och är kunnig i
själavård och psykoterapi. Ansökningstiden
går ut **19.3.2017**. Annonser i sin helhet
finns tillgänglig på adressen

www.espoonseurakunnat.fi/tyopaikat.

Förbundet Kyrkans Ungdom r.f. söker en vikarie för

Ansvarig för ungdomsarbetet

Vi söker dig som är utåtriktad,
har ett hjärta för ungdomar och
erfarenhet av kristet ungdomsarbete.
Du har god kunskap om den
evangelisk-lutherska kyrkan och är
ungdomsarbetsledare, pedagog,
teolog eller har annan lämplig
utbildning.

Till arbetsuppgifterna hör att delta
i förverkligandet av förbundets
verksamhet, planeringen av läger,
ungdomssamlingar, resor och
evenemang. Särskilt ansvar får du
för arbetet bland ungdomar.

Anställningstiden är 9 månader från
maj 2017 med sannolik möjlighet
till förlängning eftersom vikariatet

gäller vår ordinarie arbetares
moderskapsledighet. Vi ser
gärna att du börjar senast den
22.5.2017, arbetar heltid från juni
till juli och 80 % under resten av
året. Lönen för dig som är behörig
är enligt kravgrupp 501 i kyrkans
kollektivavtal.

Fritt formulerad ansökan sänds
senast den 21.3.2017 till
Förbundet Kyrkans Ungdom r.f.
på e-postadressen: kansliet@kyrkansungdom.nu

Ta kontakt med verksamhetsledare
Leon Jansson om du har frågor,
tel. 0500 736088, leon.jansson@kyrkansungdom.nu

www.kyrkansungdom.nu

Saltviks församling ledigförklarar

en kontorstjänst

som förutsätter någon annan examen godkänd av biskops-
mötet (motsv. c-kantor). Tjänsten tillträdes under sommar-
en enligt överenskommelse.

Tjänsten avlönas enligt lönesättning som grundas på Kyr-
kans allmänna tjänste- och arbetskollektivavtal. För närva-
rande är tjänsten avlönad enligt kravgrupp 503. Endast kon-
firmerad medlem i evangeliska-lutherska kyrkan kan väljas
till tjänsten.

ANSÖKAN SKICKAS TILL

Ansökningshandlingar inlämnas senast måndagen den
27.3.2017 kl. 16:00 till Saltviks församling, Kvarnbo-Kyrkvä-
gen 52, 22430 Saltvik, Åland.

KONTAKTINFORMATION

Närmare upplysningar ger församlingspastor Carolina
Lindström på telefon 045-345 1845 eller per e-mail:
carolina.lindstrom@evl.fi

Sävar-Holmöns församling i Umeå söker präst

Vill du bygga relationer både inåt, utåt och uppåt? Om ditt hjärta klappar lite
extra för människor mitt i livskarussellen är du välkommen till en fantastisk
församling och Svenska kyrkans bästa arbetslag. Här i Sävar strax norr om Umeå
är allt nära – naturen, lugnet och storstaden. En plats att växa och trivas på.

LÄS MER PÅ SVENSKAKYRKAN.SE/SAVAR-HOLMON

Svenska kyrkan
SÄVAR-HOLMÖNS FÖRSAMLING

INKAST BJÖRN VIKSTRÖM

Nitälskan och gudsfruktan

DET ÄR med viss tvekan jag formulerar rubriken. Orden känns så alderdomliga och överdrivet dramatiska. För mig känns tron snarare som en ömtålig, trotsig ljuslåga än en förtärande passion.

Det bildspråk som används i Bibeln för att beskriva tron är mångtydigt. I ena ytterligheten finns Jesus gåtfulla ord om att det räcker att ha en tro stor som ett senapskorn för att kunna flytta berg. Samma trosvisshet uttrycker orden om att de troende ska kunna ta giftiga ormar i sina händer utan att skadas, samt Jesu ord om att lärjungarna ska kunna driva ut onda andar och bota sjuka. I dessa bibelställen framstår tron som en övernaturlig kraft, som vi borde eftersträva att få.

OM DET här är den enda rätta tron framstår livet som kristen som en uppvisning och en provotid: det gäller att visa för oss själva, för omvärlden och framför allt för Gud hur stark vår tro är. Troskampen präglas då lätt av ständiga jämförelser med andra och av en konstant osäkerhet över huruvida min tro håller måttet. Därmed begränsar vi omedvetet Guds handlande till det övernaturliga, med påföljd att det vardagsnära livet framstår som ointressant eller mindre viktigt ur trons perspektiv.

I andra ändan av skalan finns ord som framhåller trons karaktär av vila och trygghet. Gud är som en herde som skyddar sina får och för dem på bete. Gud går osynlig vid vår sida och låter sina änglar vaka över oss. I det här perspektivet framstår tron som en möjlighet att få krypa upp i Guds famn och där få känna sig villkorslöst accepterad och älskad.

SJÄLV KÄNNER jag igen mig i det senare perspektivet. Förkunnelsen i vår kyrka och inte minst i barn- och ungdomsarbetet har under det senaste halvsekle prägats av budskapet att vi får se oss som älskade och värdefulla i Guds ögon. Risker med det här bekräftande och upprättande budskapet är emellertid att vi tar Guds välvilja för given, och tror att Guds frikännande dom ger oss en öppen fullmakt att leva hur vi vill. Det är bekvämare att betona att Gud av nåd förlåter oss, än att ta nådens förvandlande potential på allvar.

Det är här som orden nitälskan och gudsfruktan kan ge oss en välbehövlig spark i baken. Gud är inte bara vår nallebjörn, som vi kan söka skydd hos i livets stormar. Gud vill rättvisa. Gud blir arg då vi människor behandlar varandra nedsättande och då vi utnyttjar varandra. Gud vill både förlåta och förvandla oss, så att kärleken kan bli levande och konkret i ständigt nya situationer.

Björn Vikström är biskop.

PSALMBOKSTILLÄGGET ARROGANS

Vem tror ni att ”vi” som önskat nya psalmer är?

Hade George Orwell skaladat om Kejsarens nya kläder hade han låtit en auktoritativ kommitté upplysa folket om hur fel barnet har när hen påstår att kejsaren är naken. H.C. Andersen tacklar dock alternativa fakta lika hurtigt som TV-showen Saturday Night Live avkläder kejsar Trump med följe. Jag vill nu varken upphöja mig till ett menlöst barn eller jämföras med SNL:s professionella satir i det jag upprepar frågan: För vem syddes psalmbokstillägget ihop?

Min jämförelse av PT:s arbetsgrupp och dess insats med psalmbokskommitténs dito inför 1986 års psalmbok syftade till att beskriva en katastrofal utveckling inom kyrkans sedan 1970-talet. Då var det ännu självklart att genomgripande ingrepp i ett så centralt dokument som psalmboken måste förankras i en bred allmänhet. Den risken ville lobbarna till varje pris undvika, när riktlin-

”Vi – 95% av kyrkans medlemmar – har aldrig bett om en tjockare psalmbok än den som redan innehåller över 500 psalmer som vi aldrig lärt oss.”

jerna för PT 2016 skulle slås fast. Kyrkomötets majoritet valde – än en gång – att förbehållslöst lita på de skräddare som i decennier salufört uppfattningen att rikets kyrkfolk går omkring i alldeles opassande och gammalmodig klädedräkt.

En person i hög kyrklig chefsposition hävdade, för precis ett år sedan, att PT är just det som folk väntat på och längtat efter i decennier, att det svarar mot behoven hos medlemmarna i dagens kyrka. Vilket jag naturligtvis ifrågasatte, då som nu. Bästa arbetsgrupp för det svenska

PT, vem anser ni att ”vi” är?

Vi – 95% av kyrkans medlemmar – har aldrig bett om en tjockare psalmbok än den som redan innehåller över 500 psalmer som vi aldrig lärt oss. Vi har aldrig tyckt att psalmboken är för gammalmodig, tvärtom, vi surade när de på 1980-talet gick och petade på många av våra käraste gamla psalmer. Av psalmerna vi ofta och gärna sjöng ännu för 30 år sedan har många fallit i glömska, då man insisterat på att drillar oss i nya psalmer istället för att låta oss sjunga dem vi redan kunde. Knappt 20 psalmer återstår, som vi alla verkligen kan sjunga med i. Det är dem vi vill sjunga när vi går i kyrkan högst ett par gånger per år. Om vi nu igen istället förväntas lära oss 147 nya ”psalmer”, har vi en enda gemensam psalm kvar om 30 år?

Proceduren kring PT blottar avgrunden mellan det andliga frälset, som förlänat sig självt alla centrala kyrk-

liga poster, och pöbeln, folkkyrkan. Att jämställa ”brett grupparbete” med solid förankring i en folklig allmänhet är arrogant double think.

Våra skattepengar har finansierat projekt efter projekt vars skräddare hävdar att vi absolut behöver just de paletter de marknadsfört. Vi förstår gott, att de som bär ett personligare ansvar än vi för kyrkans verksamhet också behöver något utöver det vi är nöjda med: våra 20 psalmer, den sedvanliga orgelmusiken till bröllop och begravning, körsången och julsångerna. Men att det svindyra PT 2016 skulle ha skräddarsytt för oss är en formidabel alternativ sanning, som måste ifrågasättas. Vi, kyrkans absoluta majoritet, accepterar inte att en andlig elit från sitt elfenbenstorn förkunnar för oss vad vi behöver.

MARKUS MALMGREN
Esbo

BYRÅKRATIN FÖRPESTAR

Lämna frivilliga i fred!

Bra sagt May Wikström! (ledaren KP 7/2017). Statistikexperten kan gärna ”dra åt skogen”, och räkna träd om han vill. Och om kyrkostyrelsen vill göra det mindre attraktivt att höra till kyrkan, så är man på rätt väg. Min tro är ingenting att skryta med; hjälper gör jag om jag kan, men någon farisé vill jag inte vara! Och byråkratin förpestar livet redan nu inom alla sektorer. Lämna alltså kyrkans frivilligarbete i fred! Tack!

SOLVEIG POLVI
pensionär i Lochteå

Något vi borde skriva om?

Tfn 09-61261549
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

SVAR LUTHERSYN

En fjärde fas i Lutherforskningen

Jag vill tacka Leif Erikson och Ossi Kettunen för att de gett mig orsak att förtydliga något som blev oklart i intervjun med mig i KP 6/2017. Jag menar givetvis inte att läran om rättfärdiggörelsen genom tron ”hittades på” av teologer i början av 1900-talet. Teologer sysslar sällan med att hitta på saker ex nihilo, utan formulerandet av denna lära byggde på grundliga studier av Luthers skrifter, och jag har inga intentioner att ifrågasätta att detta är en god tolkning av Luther.

Med tvåregementsläran är det mer komplicerat. Här är Luther nämligen väldigt oklar, och verkar mena olika saker med de två regementena och hur de ska relateras till varandra i olika skrifter. Här sker en harmonisering av olika stråk i Luthers tänkande som kan kritiseras och kritiseras i nyare Lutherforskning. Den som vill fördjupa sig i detta kan vända sig till

”Med tvåregementsläran är det mer komplicerat. Här är Luther nämligen väldigt oklar, och verkar mena olika saker med de två regementena och hur de ska relateras till varandra i olika skrifter.”

Per Frostins studie Luther’s Two Kingdom Doctrine.

Min poäng är alltså inte att det vi kallar luthersklära idag inte motsvarar vad Luther tänkte – även om man alltid kan diskutera detaljer. Min poäng är att under en väldigt lång tid mellan reformationen och slutet av 1800-talet byggde inte ”lutherdomen” på studium av Luthers skrifter i särskilt hög grad. I vår bok delar vi in lutherdomens koppling till Luther i tre faser: en lutherdom utan Luther från reformationen till pietismens ankomst, där vidtar en lutherdom med en

selektivt läst Luther, fram till slutet av 1800-talet, när den tredje fasen, lutherdom med en harmoniserad Luther inleds. Vår bok handlar om en förhoppning om en fjärde fas där vi läser Luther i samband och samspråk med den övriga kristna traditionen, inte i kontrast till den. Det är den dominerande trenden inom Lutherforskning idag, och vi hoppas detta ska slå igenom även i kyrkliga sammanhang.

PATRIK HAGMAN
Åbo

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

RINKEBY UPPLOPP

”Det bor inte 18 000 eländiga människor i Rinkeby, utan människor som är skapade till Guds avbild.”

Oral Hatava i predikan i Rinkeby internationella församling.

KYRKAN ÄKTENSKAPSSYN

Inte dålig präst över en natt

”Det viktiga är att det som var förbjudet igår aldrig kan bli påtvingat idag. Om vi går in för vigsel av samkönade par kan en bra präst inte bli en dålig präst över en natt även om han eller hon in-

te är lika snabb att ställa om”, säger Emma Audas, doktorand i systematisk teologi vid Åbo Akademi, till Hbl. Audas kommenterar ombudsinitiativet om att kyrkan skulle viga samkönade par, men att präster fick tacka nej ifall det strider mot deras syn på äktenskapet.

UNO HÖGLUND och Dage Granberg bär in bastuns hjärta, ugnen.

Här ska det eldas i april

Medan lägerverksamheten ligger nere över vintern är talkoaktiviteten i Pörkenäs i Jakobstad desto större. I vinter byggs en bastu.

TEXT OCH FOTO:
JOHAN SANDBERG

Hammarlagen hörs från skogsdungen vid stranden.

– Vi bygger en traditionell strandbastu utan rinnande vatten och avlopp. Det blir en vedeldad njutningsbastu vid havet, säger **Mats Backman**, verksamhetsledare på lägergården i Pörkenäs.

Det betyder att bastun varken får tvätttrum eller dusch.

– Man gör som förr i världen, tvättar sig i havet. Vi har tillgång till hinkvatten och fat, men det är havet som gäller. Reservplanen är att man duchar i de andra husen.

Vattnet ska tas från en ytvattenledning och värms i en behållare på bastuugnen.

Får man bygga så nära stranden?

– Vi hade tänkt bygga högre upp på stranden, men stadsplanearkitekten ville inte vi skulle röra sanddynerna. Han föreslog att vi skulle bygga i skogsdungen i stället, säger Backman.

Backman uppskattar att en bastu

med dusch och avlopp hade kostat till och med 150 000 euro.

– Det hade rört sig om summor som vi inte har råd med. Nu är budgetförslaget 30 000 euro. Men vi har fått extra-kostnader på cirka 10 000 euro.

Den största delen av bastun finansieras av leaderpengar genom Aktion Österbotten.

– Det är EU-pengar som NTM-centralen godkänner. Vi har också en del privatfinansiering och så bygger vi till största delen på talko. Utan talkoarbetarna hade vi inte över huvudtaget kunnat tänka på att bygga.

Grunden, spirningen av väggarna, plåttaket och elinstallationerna är de arbetsmoment som man köpt in. Resten görs på talko.

Leader bestämmer tidtabellen

Eftersom bygget är ett leaderprojekt har man ett fastspikat datum när bastun ska stå färdig, den 26 april.

– Den tidtabellen håller, säger Backman. Efter det sker en granskning. Vi får elda bastun när granskarna kommer.

Det har funnits behov av en bastu i långa tider, men på allvar började Backman planera bygget hösten 2015.

– Den första tanken var att barnen skulle få någonstans att värma sig då de simmat. Därifrån utvecklades projektet och nu ska bastun betjäna olika typer av grupper; allt från barnläger med hundra barn till grupper på tjugopersoner. Vi planerar också att hyra ut den åt utomstående.

Bastun är trettio kvadratmeter. I den

ingår förutom själva bastun också två omklädningsrum och ett allrum. Mot havet får bastun en veranda. En ny väg leder ner till stranden.

– Vi räknar med att tjugopersoner och kanske tio vuxna ska rymmas i bastun på en gång. Kriteriet var också att man ska ha havsutsikt från bastulaven. Vägen möjliggör att man kan ta sig ner med invataxi och rullstolsbundna kan njuta av utsikten från verandan.

Bastun eldas varje sommardag

Lägergården har en övernattningskapacitet på 111 personer.

– Vi uppnår vår maxkapacitet under ett par veckor under sommaren. Under sommarmånaderna har vi i snitt mellan 60–80 personer här varje dag. Det betyder att vi får elda bastun varje dag.

En vanlig sommar tar lägergården emot församlingarnas skriftskolläger

BASTUN BYGGS i skogsdungen nere vid stranden. Dage Granberg monterar skorstenen.

och barngrupper. Här ordnas lägerskolor och besök av grupper från företag. Varje år firas här mellan fem och tio bröllop.

– I sommar kommer Mustasaaren seurakunta, den första finskspråkiga församlingen, hit med ett skriftskolläger.

Bokningläget för sommarmånaderna är alltså bra.

– Den stora utmaningen är att få mera folk hit under vinterhalvåret.

I stället utnyttjas vinterhalvåret för att renovera och rusta upp lägergården. Backman har en grupp på ett tiotal pensionärer som under åren deltagit i talkoarbetet. På grund av bastubygget har gruppen förstörats till tjugopersoner i vinter.

– Det är roligt när folk vill jobba på talko här. De som fyllt åttio har begärt pension men jag har inte beviljat den ännu. Området har stor potential och så länge vi har lite pengar och talkokrafter utvecklar vi.

Förutom bastun renoveras nu två rum i logementet. De senaste vintrarna har man jobbat på logementet och toaletterna. Akustiken i matsalen har också förbättrats genom att man hängt upp akustiskivor i taket.

Och behovet av talkoinsatser tar inte slut med bastun.

– Renoveringen av logementet borde slutföras. Det krävs sextiotusen euro för att få det gjort. Dessutom ger bastun ett nytt behov av talkoinsatser: att hugga ved. Men också det har jag fått löfte om, säger Mats Backman.